Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı

TESEV Mütevelliler Kurulu Toplantısı

2012 FAALİYET RAPORU

2013 ÇALIŞMA PROGRAMI VE BÜTÇESİ

TESEV
Türkiye Ekonomik ve
Sosyal Etüdler Vakfı
Turkish Economic and
Social Studies Foundation

TESEV
Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı
Bankalar Caddesi, Minerva Han, No.2
34420 Karaköy, İstanbul
www.tesev.org.tr

T. +90 212 292 89 03
F. +90 212 292 90 46
e-mail: info@tesev.org.tr

İÇİNDEKİLER

(Bu rapor TESEV ve TESEV İktisadi İşletmesi'nin 2012 faaliyet raporu ve 2013 çalışma programı ve bütçesini içermektedir.)

1. Giriş	
Yönetim Birimleri	2
Genel Değerlendirme	3
2. 2011 Faaliyet Raporu	5
Program Çalışmaları	
Demokratikleşme Programı	5
Dış Politika Programı	21
İyi Yönetişim Programı	34
3. 2012 Çalışma Programı	37
Program Çalışmaları	
Demokratikleşme Programı	37
Dış Politika Programı	46
İyi Yönetişim Programı	54
4. Ekler	56

YÖNETİM BİRİMLERİ

Yönetim Kurulu

Nafiz Can Paker (Başkan)
İshak Alaton (Başkan Yardımcısı)
Yaşar Mete Sayıcı (Başkan Yardımcısı)
Memduh Hacıoğlu
Ayşe Canan Kadıoğlu
Ahmet Tosun Terzioğlu
Mehmet Fahim Tobur
Mehmet Alp Orçun
Bekir Ağırdır

Denetim Kurulu

Bülent Çorapçı
Mehmet Çetin Hacaloğlu
Tavit Köletavitoğlu

Değerli Mütevellimiz,

2012 yılı içinde gerçekleştirmiş olduğumuz faaliyetler ve 2013 yılı için planladığımız projeler hakkında detaylı bilgi bulabileceğiniz TESEV 2012 faaliyet raporunu ve 2013 programını bilgilerinize sunmaktan memnuniyet duyuyoruz.

2012 yılında TESEV faaliyetlerini üç program alanında sürdürmeye devam etti. Bu alanlar bilindiği üzere **Demokratikleşme**, **Dış Politika** ve **İyi Yönetişim** programlarımızdır. Programlarımızda sürdürdüğümüz proje çalışmalarımız sonucunda oluşan vakıf ve iktisadi işletmemizde konsolide yıl sonu gelirlerimiz 3.029.496.TL olarak gerçekleşti. Vakfımızın gelirlerine katkıda bulunan ve oluşturdukları fon ile proje finansmanı sağlayabilmemizde önemli bir etken olan Yüksek Danışma Kurulu üyelerimize teşekkürü bir borç biliyoruz. Aynı zamanda projelerimizi titizlikle yürüten ve proje finansmanı sağlanmasında yüksek performans gösteren TESEV profesyonel kadrosunun gayretlerini vurgulamak istiyoruz.

Bu sene başında Vakfımızın elde ettiği önemli bir başarı haberini sizlerle paylaşmıştık. 2006 yılından beri Pennsylvania Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen **Dünya Düşünce Kuruluşları Endeksi** araştırmasında 2012 yılındaki çalışmalarımız ile TESEV olarak başarılı sonuçlar elde ettik. 2012 sonuçlarına göre **TESEV dünyanın en iyi 100 düşünce kuruluşu arasında (77.)**, ayrıca **dış ilişkiler ve toplum ilişkileri kategorisinde dünyanın en iyi 12. kurumu** olarak değerlendiriliyor. TESEV, aynı zamanda **Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinin en iyi 4. kurumu** olarak seçildi. Türkiye'den bir düşünce kuruluşunun ilk defa dünyanın en iyi kurumları arasında yer almasından hem ülkemiz hem de vakfımız adına çok mutlu olduk. Bu başarıya ulaşmamızda vermiş olduğunuz destekleriniz ve bütün katkılarınız için teşekkür ederiz.

Geride bıraktığımız dönemde TESEV araştırma ve tanıtım faaliyetleri aracılığıyla Türkiye'nin reform sürecine katkıda bulunma amacına yönelik çalışmalarını sürdürmüştür. Program alanları altında gerçekleştirdiğimiz çalışmalar detaylı olarak planlanan bir iletişim stratejisi yoluyla kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Bugün TESEV raporları ve etkinlikleri hem yurt içi hem de yurt dışı medya, akademi dünyası, siyasetçiler, bürokrat ve diplomatlar arasında ilgiyle karşılanmakta, referans olarak kullanılmaktadır. TESEV, bu sene yurt içinde sadece **İstanbul ve Ankara**'da değil, **Diyarbakır, Mardin, Bursa, Konya** ve **Çanakkale** gibi şehirlerde düzenlenen faaliyetler aracılığıyla çalışmalarını toplum ile paylaşmış, gelen yorum ve tepkileri, birlikte tartışma faaliyetinden elde edilen çıktıları çalışmalarına yansıtmıştır. Yurt dışında **Kıbrıs, Brüksel, Berlin, Washington, New York, Grenoble, Erivan, Tiflis ve Stokolm'de** sivil toplum kuruluşu ortaklarımızla TESEV projelerinin tartışıldığı toplantılar düzenledik.

2012 senesinde Demokratikleşme Programı kapsamında gerçekleştirdiğimiz **Referandumdan sonra HSYK, Anayasa İzleme Raporları ve Anayasaya Dair Tanım ve Beklentiler Saha Araştırması** ve **Yeni Sayıştay Yasası** raporu kamuoyunda dikkat çekmiştir. Dış Politika alanında ise **Ortadoğu'da Türkiye Algısı, Kıbrıs'ta Türkiye Algısı ve Adanın Geleceği, Türkiye-Mısır, Türkiye-Ermenistan ilişkileri** alanlarında yaptığımız çalışmalar ile dikkat çektik. İyi Yönetişim programı çerçevesinde gerçekleştirdiğimiz **Yerel ve Bölgesel Yönetimler için Anayasa Önerileri** ve **Kadın Meclisleri** çalışmalarımız ile hem siyasa yapımına hem de sivil toplumun geliştirilmesine katkıda bulunduk.

Önümüzdeki günlerde TESEV olarak yapacağımız önemli birkaç çalışmanın özellikle altını çizmek isteriz. Şimdiye kadar uygulamaya konan yargı paketleri ile Türkiye'nin **yargı sisteminde** ne gibi değişikliklerin yapıldığına dair kapsayıcı ve kamuoyuna net bilgi sunan bir değerlendirme raporu hazırlamaktayız. Diğer taraftan **başkanlık ve parlamenter sistemlerin** bir karşılaştırmasını veren ve Türkiye için model önerileri sunan bir çalışmamız daha olacak. Ülkemizde yaşanmakta olan **barış sürecine katkıda** bulunma amacıyla da bir girişim başlatmak istiyoruz. Siyasete yönelik bu önemli çalışmalar ile yakın zamanda kamuoyuna çıkıyor olacağız. 2013 yılının **Avrupa Birliği ve Türkiye ilişkileri** açısından önemli bir dönem olduğunu göz önüne alarak, bu konuda hem Anadolu'da hem de Avrupa kentlerinde bir seri toplantı düzenleyip, bu toplantılardan elde ettiğimiz fikirleri raporlar şeklinde kamuoyu ile paylaşıp, sürecin olumlu gidişatına katkıda bulunmak ve hızlandırmak amacındayız. Ayrıca yine Türkiye'nin gündeminde olan **bölge yerel yönetimleri** konusunda da bir komisyon çalışması başlatarak, siyasa yapımına zamanlı bir katkıda bulunmayı hedefliyoruz.

Bu sene Vakfımızın gerçekleştirdiği çalışmalar hakkında bilgi vermek amacıyla üyelerimiz ile iletişimimizi daha düzenli bir şekilde yürütmeye çalıştık. Geçen seneki Mütevelliler Kurulu'nda getirilen öneri doğrultusunda bir TESEV e-bülteni hazırlamaya başladık ve bu bilgi notunu sizlerle e-mail aracılığı ile paylaştık. Ayrıca her yayınlanan rapor hakkında detaylı bilgiyi ve internet adresini sizlerin dikkatine sunduk. Bütün etkinliklerimizin davetiyelerini de yine zamanlı olarak tarafınıza ulaştırdık. Diğer taraftan yenilediğimiz web sitemiz hem görsel tasarımı hem de kullanım kolaylığı ile paydaşlarımızın beğenisini topladı. Önümüzdeki dönemlerde TESEV'in hem Mütevelli Üyeleri ile hem de ulaşmak istediği kitleler ile daha verimli bir iletişim stratejisi yürütmesi için girişimlerde bulunmaya devam edeceğiz.

Bu gelişmelerle birlikte bu sene Vakfımızın yönetim yapısında da bazı değişiklikler yaptık. 2001 senesinden beri TESEV'de farklı projelerde görev almış, iletişim işlerinde çalışmış ve son altı senedir de Yönetim Koordinatörümüz olarak çalışan Ayşe Üstünel Yırcalı Kasım 2012 itibari ile TESEV Genel Direktörü olarak görev yapmaya başlamıştır. Aynı zamanda Demokratikleşme Programı'mızda 2006 yılından beri çalışmakta olan Özge Genç programın Direktörlüğünü üstlenmiştir. TESEV'in profesyonel yönetici kadrosu Vakfımızın kurumsallaşmasının daha ileri seviyelere taşınması, fon kaynaklarının artırılması ve projelerimizin başarıyla yürütülmesi için çalışıyorlar.

2013 yılında da çalışmalarımız bütün hızıyla devam edecektir. TESEV'in finansal sürdürülebilirliğini sağlamak ve fon kaynaklarını çeşitlendirmek üzere Yönetim Kurulu ve profesyonel kadro olarak yoğun çaba içindeyiz. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve uluslararası alanda oynadığı rol açısından yaşadığımız bu kritik dönemde şimdiye kadar gerçekleştirdiğimiz bilimsel ve tarafsız araştırmaların bize kazandırdığı bilgi birikimini genişleterek yolumuza devam edeceğiz. Bu bağlamda, öncelikle ülkemizin karar verme mekanizmaları ile bilimsel araştırmalar arasında köprü olma misyonumuzu sürdüreceğiz ve yurt dışında Türkiye'nin içinde bulunduğu reform sürecini anlatmaya devam edeceğiz.

2012 yılında gerçekleştirilen projelerimiz hakkında detaylı bilgiyi ilerleyen sayfalarda dikkatinize sunuyoruz. Bu belgede 2013 yılına dair planladığımız çalışmalar hakkında da açıklama ve mali durumumuz ile ilgili bilgileri de bulabilirsiniz.

İlginiz ve desteğiniz için teşekkür ederiz.

TESEV Yönetim Kurulu

2012 YILI FAALİYET RAPORU

2012 yılı faaliyetlerimiz ile ilgili daha detaylı bilgilere web sitemizden www.tesev.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

DEMOKRATİKLEŞME PROGRAMI

A. TÜRKİYE'DE YARGI REFORMU

Projenin Amacı

TESEV Demokratikleşme Programı (DP), ilgili proje kapsamında Türkiye'nin yapısı itibari ile demokratik yönetim anlayışından, işleyişi ile de vatandaşların adalet ihtiyacını karşılamaktan uzak olan yargı yapısında gerçekleşecek anayasal ve yasal reformları takip etmektedir. Ayrıca, AB üyelik sürecinde yargı aktörlerinin uyguladığı reform siyasetini analiz ederek, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmalar yapmaktadır. Bunun yanı sıra, TESEV DP, somut siyasa önerileri geliştirmeyi ve yargı içindeki aktörler arasındaki işbirliği ve diyaloğu artırmayı hedefliyor. Reform sürecinin medya ve toplumun önünde zenginleştirmek ve canlı tutmak da amaçlar arasındadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Yuvarlak Masa Toplantısı: 12 Eylül 2010 Anayasa Referandumu sonrasında yeni bir yapıya kavuşan HSYK'nın uygulamaları ve yapısı tartışmaya açıldı. Ankara, (*21 Mayıs 2012*)

TESEV Açılış Konuşması: Can Paker

Toplantı katılımcıları: Ahmet İnsel (Galatasaray Üniversitesi), Mithat Sancar (Ankara Üniversitesi), Uğur Yiğit (Demokrat Yargı), Leyla Köksal Tarhan (YARSAV), Yücel Sayman (İstanbul Barosu), İbrahim Okur (HSYK 1. Daire) ve Ferda Balancar (Editör-AGOS).

Rapor: ***"Referandumdan Sonra HSYK: HSYK'nın Yeni Yapısı ve İşleyişine Dair Yuvarlak Masa Toplantısı"***; Danışman ve sonuç bölümü yazarı: Ali Bayramoğlu, editör: Ferda Balancar (yayın tarihi: *14 Eylül 2012*).

Basın Toplantısı: Referandumdan Sonra HSYK Raporunun Basın Toplantısı ve Panel, İstanbul (*19 Eylül 2012*)

TESEV Açılış Konuşması ve Moderatör: Etyen Mahçupyan (TESEV)

Toplantı katılımcıları: Ali Bayramoğlu (Yeni Şafak), Mehmet Uçum (Avukat), Reşat Petek (Emekli Başsavcı-Avukat)

Ankara Görüşmeleri: Aralarında Adalet Bakanı, TBMM İnsan Hakları Komisyonu başkanı ve üyeleri, HSYK ve Adalet Bakanlığı'ndan üst düzey bürokratların da bulunduğu, yargı reformunun başlıca aktörleri ile sene boyunca ikili görüşmeler gerçekleştirildi.

Projenin Etkisi

Yargı reformu alanında yürütülen siyasa analizi çalışmaları, yuvarlak masa toplantısı ve basın toplantısı TESEV'in Türkiye'de yargı reformu alanında atılan adımları takip etmesini ve bilgiye dayanan bir tartışma ortamı yaratmasını sağladı. Bu çerçevede dile getirilen öneriler, yargı reformunun uygulayıcıları olan yüksek yargı bürokrasisi, savcı ve hâkim meslek grupları ve barolara iletilmiş oldu. Ayrıca kamuoyu da yargı reformu alanında yaşanan temel sorunlar ve engeller konusunda bilgilendirilmiş oldu. Tüm bunlar, yargı reformu bağlamında ele alınması gereken, yasal sistemdeki çatlakları tespit etmeye ve Türkiye'nin yargı mekanizmalarını Avrupa Birliği normlarıyla uyumlu hale getirmek yönünde kamuoyu baskısı oluşturmaya vesile olmuştur.

B. İNSAN HAKLARI DAVA İZLEME

Projenin Amacı

TESEV DP, bu proje kapsamında Türkiye'de insan hakları ihlalleriyle alakalı davaları takip etmektedir. Projenin temel hedeflerinden birisi güvenlik güçleri tarafından işlenen suçlarda bir norm olmaya devam eden cezasızlık sorununu tartışmak ve bu bağlamda yasal mevzuattaki boşlukları tespit etmektir. Bu bağlamda hak arama ve dava yürütme alanındaki eksiklikler tespit edilmektedir. Buradan hareketle, insan hakları ihlallerine ilişkin kritik davalardaki mevcut hukuki destek yollarının güçlendirilip çeşitlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Rapor: **"Geçmişle Yüzleşme ve Mevcut Davalar Değerlendirme Raporu"**; Yazarlar: Mehmet Uçum, Tahir Elçi, Ufuk Uras, Mihdi Perinçek, Levent Pişkin, Nimet Tanrıkulu– *(yayın tarihi: 9 Kasım 2012 tarihinde* elektronik olarak *yayımlanmıştır).*

Görüşmeler: TESEV DP proje ekibi bu alanda faaliyet gösteren tecrübeli avukat ve sivil toplum çalışanları ile görüşmeler gerçekleştirdi. Görüşmelerle farklı kurumlar arasında daha sıkı bir çalışma ilişkisi nasıl kurulabileceği konusunda fikir alışverişinde bulunulmuştur. Proje aktivitelerinin içeriği ve yöntemleri belirlenirken görüşmelerde sunulan öneriler dikkate alınmıştır.

Sivil Toplum Toplantıları: Projenin faaliyetlerinin içerik ve yöntemine ilişkin olarak çeşitli hak örgütleri ve avukat grupları ile toplantılar gerçekleştirilmiştir. *(18 Kasım 2011, İstanbul; 24 Aralık 2011, Diyarbakır; 13 Ocak 2012, İstanbul; 4 Şubat 2012, Diyarbakır)*

Katılımcılar: İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP), Helsinki Yurttaşlar Derneği (HYD), İnsan Hakları İzleme Örgütü (Human Rights Watch, HRW), Anadolu Kültür_temsilcileri, Diyarbakır Barosu, Şırnak Barosu, Batman Barosu ve İstanbul Barosu'ndan avukatlar.

Hukuki İnceleme Çalışması: Ergenekon dava dosyası üzerine, bu dosyada yer alan faali meçhul cinayetler ve siyasi kayıplarla ilgili bilgilerin taranmasına yönelik olarak bir hukuki inceleme çalışması sene boyunca yürütülmüştür. Çalışma Ocak 2013'te tamamlanacaktır ve çalışma bulguları bir rapor ile kamuoyuna duyurulacaktır.

Çalışmanın danışmanı: Av. Mehmet Uçum, Araştırmacı: Av. Gülçin Avşar

Çalışma Kampı: "Geçmişle Yüzleşme Sürecinde Bir Mücadele Alanı Olarak Yargı". Kasr-ı Nehroz Otel, Midyat, *(2-3 Haziran 2012).*

Katılımcılar: 78liler Vakfı, Diyarbakır, Şırnak, Batman ve Mardin Barosu, Adli Tıp Uzmanları Derneği, Akdeniz Göç-Der, İnsan Hakları Derneği(Diyarbakır ve İstanbul Şubeleri), Hafıza Merkezi, İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW), İnsan Hakları Ortak Platformu'ndan (İHOP) temsilciler, İstanbul, İzmir ve Şanlıurfa Barosu'ndan avukatlar, SETA Direktörü Yılmaz Ensaroğlu ve mağdur yakınları.

TESEV'den katılanlar: Dilek Kurban, Özge Genç, Koray Özdil, Levent Pişkin ve Gözde Burcu Ege.

Duruşma İzleme: TESEV proje ekibi, Türkiye'de 1990'lı yıllarda işlenmiş olan faili meçhul cinayetler bakımından sembolik öneme sahip ve tutuklu sanıkların yargılandığı tek dava olan Temizöz ve Diğerleri davasının duruşmalarını sene boyunca takip etmiştir. Diyarbakır, *(3 Şubat 2012, 16 Mart 2012, 27 Nisan 2012, 22 Haziran 2012, 18 Ekim 2012, 21 Aralık 2012).*

Cezasızlık Alanında Çalışan Uluslararası Kurum Temsilcileri ile Görüşmeler:

Andreas Schüller (Avrupa Anayasal ve İnsan Hakları Merkezi'ne - European Center for Constitutional and Human Rights e.V., ECCHR), Berlin, *(28 Haziran 2012).*

Prof. Gerhard Werle (Berlin Humboldt Üniversitesi Uluslararası Ceza Adaleti Merkezi -International Criminal Justice and Crime Prevention Program of Berlin Humboldt University) ile görüşme, Berlin, (28 Haziran 2012).

Projenin Etkisi

TESEV DP, 2012 yılı boyunca gerçekleştirdiği etkinliklerle birlikte çalıştığı hak örgütleri arasındaki iletişimin güçlendirilmesi ve cezasızlık konusunda ortak iş yapmanın imkânlarının oluşturulmasını sağladı. Cezasızlıkla mücadele alanında faaliyet gösteren, farklı siyasi pozisyonlara ve kurumsal geleneklere sahip örgütler arasında ortak çalışma tecrübesi yaratılmış oldu. Bu faaliyetler, TESEV DP'nin Türkiye'de insan hakları davalarının yürütülüşündeki mevcut zayıflıklar, güçlü yanlar, karşı karşıya olduğu fırsatlar ve zorluklar konularında gözlem yapabilmesini sağlamıştır. Bu tespitler doğrultusunda yasal ve uygulamaya yönelik değişiklik önerileri oluşturulmuştur.

C. ANAYASA İZLEME

Projenin Amacı

Türkiye'nin güncel siyasi ve toplumsal sorunlarının büyük bir kısmı, 1982 Anayasası'nın otoriter ve devletçi yapısından kaynaklanmaktadır. Bunun çözümüne doğru bir adım olan yeni anayasa yapım süreci, 12 Haziran 2011 genel seçimlerinin ardından TBMM Başkanlığı çatısı altında başlatılmıştır. TESEV DP, ilgili proje kapsamında anayasa yapım süreci ve süreç içerisindeki tartışma ortamının yanı sıra, siyasi aktörlerin (TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu ve siyasi partiler) ve toplumsal aktörlerin (sivil toplum ve medya) süreçteki rolü ve katkısını izlemeyi; anayasa yapım sürecinde güçlü bir kamuoyu oluşturmayı; sivil toplum üzerinden toplumu sürece daha fazla dâhil etmeyi amaçlamaktadır. Projenin İzleme Komitesi'nde TESEV DP proje ekibine ek olarak, Anayasa Hukukçusu Levent Köker; Sosyolog Ferhat Kentel; *Agos* Gazetesi editörü Ferda Balancar ve Hukukçu Mehmet Uçum yer almaktadır. Ek olarak, siyasi aktörlerin ve toplumun anayasal reform gündemini araştırma bulguları ve somut siyasa önerileriyle desteklemek; toplumsal ve siyasi paydaşlar arasındaki işbirliği ve diyaloğu artırmak; yeni anayasa yapım tartışmasını medya ve toplumun önünde zenginleştirmek ve canlı tutmak da projenin amaçları arasındadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Raporlar: **"Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu-1"** (Ekim 2011-Ocak 2012): yazarlar: Levent Köker, Ferhat Kentel ve Özge Genç (yayın tarihi: 29 Şubat 2012). Bu raporun İngilizcesi: **"Monitoring Report-1: Making of a New Constitution in Turkey"** (October 2011-January 2012): (yayın tarihi: *11 Temmuz 2012*)

"Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu-2" (Şubat-Haziran 2012): yazarlar: Levent Köker, Ferhat Kentel, Mehmet Uçum ve Özge Genç, (yayın tarihi: *22 Ekim2012*).

"Anayasaya Dair Tanım ve Beklentiler Saha Araştırması": yazarlar: Etyen Mahçupyan, Ferhat Kentel ve Özge Genç (yayın tarihi: *19 Kasım 2012*).

Web sitesi: Analiz başlıklı Türkçe websitesi (http://anayasaizleme.org/) (2 Mart 2012'den itibaren) Turkey Constitution Watch başlıklı İngilizce websitesi (http://turkeyconstitutionwatch.org); (1 Temmuz 2012'den itibaren)

Basın Toplantıları: "Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu-1 ve Analiz Başlıklı Websitesi" Basın Toplantısı ve Panel, İstanbul (*2 Mart 2012*)

TESEV Açılış Konuşması: Can Paker.

Özel Konuşmacı: Cemil Çiçek (TBMM Başkanı).

Rapor sunumu: Levent Köker (Atılım Üniversitesi ve Anayasa İzleme Projesi Danışmanı)

Panel katılımcıları: moderatör Etyen Mahçupyan (TESEV Programlar Danışmanı), Tülin Bumin (Galatasaray Üniversitesi), Ferhat Kentel (Şehir Üniversitesi ve Anayasa İzleme Projesi Danışmanı) ve Mehmet Uçum (Hukukçu).

"Anayasaya Dair Tanım ve Beklentiler Saha Araştırması - Kasım 2012" Basın Toplantısı ve Panel, Ankara (*21 Kasım 2012*)

TESEV Açılış Konuşması: Can Paker.

Rapor sunumu: Bekir Ağırdır (KONDA Araştırma ve Danışmanlık), Ferhat Kentel (Şehir Üniversitesi) ve Özge Genç (TESEV DP).

Panel katılımcıları: Dilek Kurban *moderatör* (TESEV DP), Mustafa Şentop (Ak Parti Anayasa Uzlaşma Komisyonu Üyesi), Ayla Akat Ata (Barış ve Demokrasi Partisi Anayasa Uzlaşma Komisyonu Üyesi) ve Atilla Kart (Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Uzlaşma Komisyonu Üyesi).

Ankara Görüşmeleri: Anayasa Uzlaşma Komisyonu başkanı, üyeleri ve üst düzey parti temsilcileri ile Ankara'da yıl boyunca çeşitli görüşmeler gerçekleştirildi.

Sivil Toplum Toplantıları: Anayasa Platformları ile Toplantılar, TESEV, İstanbul (*6 Nisan, 27 Nisan ve 18 Mayıs 2012*)

Projenin Etkisi

Anayasa İzleme çalışması çerçevesinde, yeni anayasa yapım sürecinde, siyasi aktörlerin, sivil toplum örgütlerinin ve medyanın sürece ne ölçüde katkı sunup sunmadıkları incelenmiştir. Bu bağlamda aktörlerin, sundukları ve sunamadıkları katkılar eleştirel bir gözle takip edilmiş ve kayıt altına alınmıştır. Ayrıca, sürecin nerelerde ve ne sebeplerle aksadığı, nelerin doğru yapıldığı ve ortaya çıkan zorluklardan kimin sorumlu olduğuna dair bir kaynak oluşturmuştur. Proje kapsamında

gerçekleştirilen aktiviteler doğrultusunda, TESEV DP yeni anayasa tartışmasının kamuoyunda canlı tutulmasına katkı sağlamayı; sürecin kilit aktörleri ile sivil toplum üyelerini bir araya getirmeyi; yeni anayasa için çalışan girişimlerin ortak bir çalışmaya imza atması için platformlar oluşturmayı; ve sürece ilişkin TBMM Başkanı ve Anayasa Uzlaşma Komisyonu üyeleri gibi sürecin önemli aktörlerine etki etmeyi; ve siyasi aktörlerin ve toplumun anayasa gündemine araştırma bulguları ve siyasa önerileri ile katkıda bulunmayı başarmıştır.

D. GÜVENLİK VE DEMOKRASİ

D.1 SİYASA ANALİZLERİ

Projenin Amacı

Türkiye'de güvenlik kurumlarının demokratik denetimi konusunda geçtiğimiz yıllarda bazı olumlu gelişmeler yaşanmış olsa da, TESEV'in bu konudaki çalışmalarında tespit edilen sorunların çoğu henüz yasama ve yargı tarafından çözülmeyi beklemektedir. Bu farkındalıktan yola çıkarak, TESEV DP, 2012 yılında güvenlik sektöründe süregiden sorunlar ve reforma ihtiyaç duyulan alanlar konusunda, siyasa yapıcıları, bürokratları, gazetecileri ve kamuoyunu hedef alan, bilgilendirmeye ve savunuculuğa yönelik çalışmalar yapılması gerekliliğini tespit etmiştir. TESEV DP bu bağlamda iki önemli konuya odaklanmıştır: Sayıştay'ın askeri harcamaları denetim sorunu ve Türkiye'deki güvenlik kurumlarında süregiden reform ihtiyaçları.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Siyasa Analizi: "Zayıf Kalan Meclis İradesi: Yeni Sayıştay Yasası'nda Askerî Harcamaların Denetimi Sorunu"; yazar Lale Kemal (yayın tarihi: *Temmuz 2012*)

Basın toplantısı & Panel: "Zayıf Kalan Meclis İradesi: Yeni Sayıştay Yasası'nda Askerî Harcamaların Denetimi Sorunu" , İstanbul, (*8 Ekim 2012*)

TESEV Açılış Konuşması: Can Paker adına, Ayşe Üstünel Yırcalı;

Panel katılımcıları: Eser Karakaş (Bahçeşehir Üniversitesi, TESEV Mütevelli Heyeti); Ahmet Faruk Ünsal (AK Parti eski Milletvekili, Mazlum-Der Genel Başkanı); Tarhan Erdem (Gazeteci, araştırmacı ve KONDA Yönetim Kurulu Başkanı)

Siyasa Analizi: "Türkiye'de Güvenlik Sektörü Kurumları ve Reform İhtiyacı - 2012" (kesinleşmemiş başlık); yazar Biriz Berksoy, Istanbul Üniversitesi (*rapor henüz yayına hazırlık aşamasındadır; raporun 2013 Ocak ayı sonunda yayınlanması ve kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır*).

Projenin Etkisi

"Zayıf Kalan Meclis İradesi" adlı rapor, askerî harcamaların denetiminin demokratikleşme sürecinde taşıdığı önem ve yeni Sayıştay Yasası'nın eksiklikleri konusunda kamuoyunda farkındalık yaratmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, hükümetin ve iktidar partisinin ve muhalefetin bu alandaki sorumluluklarına dikkat çekmeyi amaçlamıştır. Rapor Sayıştay ile ilgili önemli bir başvuru kaynağı oluşturmuştur. Sayıştay'ın yetkilerinin kısıtlanması konusunda kamuoyunu ve siyasa yapıcıları bilgilendiren ve bu alandaki tartışmalara katkı sunan bir yayın olmuştur. Özellikle 2012 bütçe görüşmeleri ve Sayıştay raporlarının meclise sunulmaması bağlamında gerçekleşen son tartışmalar sırasında rapor tekrar gündeme getirilmiş, referans gösterilmiştir. Son olarak, Anayasa Mahkemesinin Sayıştay'ın denetim yetkisini kısıtlayan yasayı 27 Aralık 2012 tarihinde oybirliğiyle iptal etmesi ve bu karara ilişkin göstermiş olduğu gerekçelerin raporda belirtilen eleştiriler ile paralellik taşıyor olması da raporun zamanlamasına ve içeriğine ilişkin önemli birer olumlu gösterge oluşturmuştur.

Ocak 2013'de yayınlanacak olan ikinci siyasa analizi raporu, Türkiye'de güvenlik sektörü kurumlarında (polis teşkilatı, ordu ve istihbarat teşkilatı) devam etmekte olan sorunların genel bir tespitini içerecek ve demokratikleşme yolunda ihtiyaç duyulan reformları ele alacaktır. Rapor hem karar alıcıları hem de kamuoyunu bu konularda bilgilendirerek, belli başlı konuları tekrar kamuoyunun gündemine sunacaktır. Bu sayede reformlara ilişkin yapıcı bir tartışma başlatması ve bu konulara ilişkin savunuculuk faaliyetlerinde TESEV DP için bir kaynak oluşturması amaçlanmaktadır.

D.2 TÜRKİYE'DE POLİS REFORMU

Projenin Amacı

Türkiye'de polisin alt-ideolojisi, siyasetteki rolü, polis ve ordu arasında olduğu iddia edilen kurumsal çatışma, polisin şeffaf ve hesap verebilir olmaması, polisin sivil denetimi, gösterilerde orantısız güç kullanması, kamuoyunda zaman zaman tartışılmakta, fakat bu konulardaki akademik ve sivil araştırma ve bilgi üretimi oldukça sınırlı kalmaktadır. Ayrıca, bu alanda kaydedilen olumlu ilerlemelere karşın yerli ve uluslararası insan hakları örgütlerinin raporları gözaltında kötü muamele ve işkencenin farklı şekillerde devam ettiğine işaret etmektedir. Son olarak 2000'lerin başında AB perspektifi dahilinde epey tartışılan, gündemde olan Polis Reformu perspektifinin ve bu konudaki siyasi iradenin 2000'lerin ortasından itibaren gitgide zayıflamış olduğu gözlemlenmektedir.

Bu tespitlerden hareketle TESEV DP Türkiye'de Polis Reformu tartışmalarını yeniden canlandırmak ve bu tartışmalara gerek bilgi üretimi, gerekse savunuculuk faaliyetleriyle destek vermek üzere 2011'in ikinci yarısından itibaren üç yıl sürecek bir araştırma projesine başlamıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

"Türkiye'de Polis Reformu" projesinin ilk yılında, bu alandaki araştırma ve savunuculuk ihtiyaçlarının ve olanaklarının tespit edilmesi; konunun farklı aktörleriyle iletişime geçilmesi; bu çalışmalar sonucunda araştırma konusu ve metotlarının tespiti; ve araştırma planlama sürecinin tamamlanarak araştırmaya başlanması amaçlanmış ve düzenlenen etkinlikler çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Proje dahilinde halen hazırlanmakta olan ve polislikle ilgili mevzuatın incelendiği siyasa raporu Şubat 2013'te, projenin asıl çıktısı olacak olan ve polis kültürüne ve eğitimine dair gerçekleştirilecek sosyolojik araştırmanın sonuçlarının yer alacağı rapor 2014-15 döneminde yayınlanacaktır.

Yüz yüze görüşmeler: Polis reformu konusunda uzman araştırmacılarla, polis akademisi mensuplarıyla ve akademisyenlerle Ankara'da ve İstanbul'da yıl boyunca çeşitli görüşmeler gerçekleştirildi.

Yuvarlak masa toplantısı: "Türkiye'de Polis & Polislik Çalışmak: İhtiyaçlar, Olanaklar, Sınırlamalar, Öneriler" başlığıyla polis, polislik ve ilgili konularda çalışan akademisyenlerle İstanbul'da gerçekleştirildi. *(9 Mart 2012)*

Kapalı Toplantı: "Sosyal ve Mesleki Polis Kültürü ve Polis Eğitimi Çalıştayı" başlığıyla eski emniyet müdürleri, bürokratlar, milletvekilleri, sivil toplum temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla Ankara'da gerçekleştirdi. Toplantıda, polisin mesleki ve sosyal kültürünü şekillendiren unsurlar ve süreçler, mesleki beklentiler, polislik eğitimine dair meseleler, teşkilattaki yönetimsel sorunlar, polisin toplumun farklı kesimleri ile ilişkileri, son dönemlerde polisler arasında ortaya çıkan hak arayışları gibi konular tartışıldı. *(12 Temmuz 2012)*

Projenin etkisi

TESEV DP 2012 çalışmaları bağlamında polis konularında çalışmalar yürüten pek çok kurum ve kuruluşla irtibata geçmiş ve bağlantılarını kuvvetlendirmiştir. Bunlar arasında bürokratlar, emekli polis memurları, polis hakları için çalışan kuruluşlar, akademisyenler ve polis akademisi mensupları da bulunmaktadır. TESEV DP aynı zamanda düzenlemiş olduğu toplantılarla bu kişilerin görüşlerini kapsamlı bir şekilde öğrenmiş ve bu kişileri bir araya getirerek düşüncelerini birbirleriyle tartışacakları ve dolayısıyla birbirleriyle iletişime ve etkileşime geçebilecekleri bir zemin oluşturmuştur.

Proje'nin bundan sonraki kısmı polis kültürünü anlamak amaçlı olarak polis memurlarıyla yapılacak bir sosyolojik araştırmayı ve polis mevzuatına ilişkin bir siyasa analizini kapsamaktadır. Projenin bundan sonraki aşamalarında, Türkiye'de polislik ve polis reformu konusunda gerek uygulama gerekse algı ve zihniyet yapıları ekseninde vücut bulan sorunların saptaması yapılacaktır. Ayrıca, kamuoyunun ve karar alıcıların bu yönde bilgilendirilmesi, raporun polis reformu ve demokratikleşme yolunda TESEV DP ve diğer sivil toplum örgütlerince yapılacak savunuculuk faaliyetlerine kaynak oluşturması amaçlanmaktadır.

E. KÜRT SORUNU

E.1 KARŞILAŞMALAR

Projenin Amacı:

Kürt meselesi gibi etnik boyutu ağır basan çatışmalarda, siyasi değişim kalıcı bir toplumsal barış için tek başına yeterli olmamaktadır. Bu nedenle, toplumun temelini oluşturan vatandaşlar arasındaki sessizlik duvarını kırmanın başka yolları aranmalıdır. Buradan hareketle TESEV DP, bu projeyle Türkiye'nin farklı coğrafyalarında yaşamakta olan Türk ve Kürt kanaat önderlerini, sivil toplum temsilcilerini, iş adamlarını, gazetecileri ve akademisyenleri çeşitli çalıştaylarda bir araya getirmeyi amaçlamıştır. Böylelikle farklı etnik, sosyal ve siyasi arka planlardan gelen katılımcıların siyasi ve sosyal meselelerde fikir alışverişi gerçekleştirmeleri ve aynı zamanda Kürt sorunu çerçevesinde yaşadıkları bireysel deneyimlerini paylaşmaları hedeflenmiştir. Kısacası amaç var olan karşılıklı yanlış anlama ve önyargıları gidermektir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

"Karşılaşmalar" Çalıştayı: Toplantı Karadeniz ve Güneydoğu Anadolu'dan gelen katılımcılarla Diyarbakır'da gerçekleştirildi. Toplantıda katılımcıların birbirlerinin bakış açılarını, sıkıntılarını, taleplerini anlamaları hedeflendi. Sorunun barışçıl çözümüne yönelik yeni fikirler üretilmesi ve karşılıklı işbirliği olanaklarının araştırılması amaçlandı (18-21 Mayıs, 2012).

TESEV Açılış Konuşması: Dilek Kurban;

Moderatörler: Etyen Mahçupyan (TESEV DP); Yılmaz Ensaroğlu (SETA)

Projenin Etkisi

Gerek toplantı dinamikleri, gerekse katılımcıların TESEV DP ile paylaştıkları izlenimler, Kürt Sorununun çözümünde yerel aktörlerin de çözüm sürecine dâhil edilmesinin gerekliliğine dair pek çok ipucu sunmuştur. Her iki taraftan da katılımcılar, çalışmanın son gününde iki bölge katılımcıları arasında karşılıklı güvenin sağlanması için bu tür projelerin devam etmesi gerektiğini ve aralarındaki iletişimi ve etkileşimi sürdürme yönündeki kararlılıklarını ifade etmişlerdir. Buna ek olarak, bu toplantının Kürt sorunun halk düzeyinde çözümü yönünde atılabilecek ortak adımlarla ilgili olarak kendileri üzerindeki umut verici etkisini de özellikle ifade etmişlerdir.

E.2. SULHNAME GÖSTERİMİ & PANEL

Projenin Amacı:

TESEV DP, Kürt Sorununun en önemli meselelerinden biri olan zorunlu göç olgusunu tartışan *Sulhname* Belgeselinin çeşitli Batı illerinde gösterimini planlamış; bu gösterimlerle farklı kesimleri ve aktörleri Kürt Sorunu ve zorunlu göçle yerinden edilenlerin yaşadıkları konusunda bilgilendirerek, yerinden edilmenin insani boyutu üzerine farkındalık yaratmayı ve konuyla ilgili tartışmaların sürmesini amaçlamıştır.

TESEV DP aynı zamanda Kürt meselesi çalışmaları kapsamında Türkiye'de Kürt sorununun bugün gelmiş olduğu noktanın, geçmişle kıyaslanarak ve geçmiş hatalardan ders alınarak tartışılmasını amaçlamıştır. Bu amaçla, Sulhname Belgeseliyle aynı sürecin ürünü olan "Adaletin Kıyısında" adlı raporunu Sulhname İstanbul gösterimiyle eş zamanlı olarak düzenlenen ve yukarıdaki konuların tartışıldığı bir basın toplantısı ve panel ile tanıtmayı kararlaştırmıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Belgesel ("Sulhname") Gösterimleri:

- Ankara, 7 Şubat 2012, Avustralya Büyükelçiliği işbirliğiyle;
- İstanbul, 9 Şubat 2012, IKSV desteğiyle;
- İstanbul, 18 Mart 2012, Filmmor Kadın Filmleri Festivali işbirliğiyle
- Bursa, 20 Haziran 2012, Nilüfer Kent Konseyi işbirliğiyle;
- Konya, 29 Haziran 2012, Selçuk Üniversitesi İşbirliğiyle;
- Çanakkale, 17 Temmuz 2012, Çanakkale IHD işbirliğiyle.

Basın Toplantısı ve Panel: "Türkiye Başa mı Dönüyor? Kürt Meselesinde 1990'lar ve Bugün" Minerva Han, İstanbul, (*9 Şubat 2012).*

TESEV Açılış Konuşması: Dilek Kurban

Panel katılımcıları: Cevat Öneş (MİT Eski Müsteşar Yardımcısı); Eren Keskin (Avukat ve İnsan Hakları Savunucusu); Feridun Yazar (HEP Eski Genel Başkanı ve Avukat); Hasan Cemal (Milliyet Gazetesi Yazarı)

Projenin Etkisi

Proje zorunlu göç olgusunun ve bu süreçte yaşananların Türkiye'nin farklı coğrafyalarında değişik kesimlere aktarılmasına ve Kürt sorununun bugün içinde bulunduğu siyasi durumla ilgili kamuoyu tartışmalarına katkıda bulunmuştur. Aynı zamanda TESEV DP'nin Bursa, Çanakkale ve Konya'daki yerel aktörlerle ve Ankara'daki uluslararası aktörlerle olan ilişkilerini kuvvetlendirmesine de vesile olmuştur.

F. DİN-DEVLET-TOPLUM

Projenin Amacı

TESEV DP, geçtiğimiz yıllarda başörtüsü yasağı konusunda yayımlamış olduğu raporları takiben, (*Dilek Cindoğlu tarafından kaleme alınan araştırma raporu "Başörtüsü Yasağı ve Ayrımcılık: Emek Piyasasında Başörtülü Profesyonel Kadınlar" ve Özge Genç ve Ebru İlhan'ın kaleme aldığı siyasa raporu "Başörtüsü Yasağına İlişkin Değerlendirme ve Öneriler")* rapor bulguları bağlamında samimi bir tartışma ortamının gerekliliğini tespit etmiştir. TESEV DP bu proje ile Türkiye'de başörtüsü konusunda içten ve derinlikli bir tartışma ortamının eksikliğine dikkat çekmeyi ve bu konu etrafında farklı cinsiyet, sosyal, ideolojik ve siyasi arka planlara sahip katılımcıları yeni platformlarda bir araya getirmeyi amaçlamıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Kapalı Çalıştay: "Başörtüsünü Tartışmak" – Konya (*11 Şubat 2012*)

Rapor sunumu: Özge Genç (Raporun yazarı ve TESEV DP Direktörü) ve Ebru İlhan (rapor yazarı).

Projenin Etkisi

Projede gerçekleştirilen aktivite doğrultusunda, başörtüsü yasağının sadece yükseköğrenimde değil mesleki, siyasi, toplumsal ve gündelik hayatın tüm alanlarına tezahür eden etkileri tartışmaya açılmıştır. Farklı siyasi ve ideolojik duruşlara sahip yerel idareler, akademisyenler, sivil toplum temsilcileri, gazetecilerin de olduğu geniş bir kitleden katılımcılar başörtüsü yasağına üzerine görüşlerini paylaşma şansı bulmuşlardır. Böylelikle, başörtüsü üzerine ulusal bir diyalog oluşturulmasına katkı sağlanmıştır.

G. MEDYA VE DEMOKRATİKLEŞME

Projenin Amacı

TESEV DP, bu proje kapsamında, Türkiye'de medya politikaları yapım süreçlerine ve bu politikaları yapan aktörlere odaklanmıştır. Bu sayede, medya sektörünü düzenleyen yasal mevzuatın hangi değerler ve çıkarlar doğrultusunda ve hangi kurumlar tarafından hazırlandığını tespit etmek amaçlanmıştır. Daha belirgin olarak, medya alanındaki düzenleyici kurulların ve idari kurumların yetkilerini, parlamentonun bu sürece ne derece dâhil olduğunu ve Türkiye'de medya bağımsızlığı ve özgürlüğü konusunda yargının nasıl bir rol oynadığını araştırmak hedeflenmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Raporlar: "İktidarın Çarkında Medya: Türkiye'de Medya Bağımsızlığı ve Özgürlüğü Önündeki Siyasi, Yasal ve Ekonomik Engeller"; Yazarlar: Dilek Kurban ve Ceren Sözeri *(Yayın tarihi: 27 Temmuz 2012)*

"Caught in the wheels of power: The Political, Legal and Economic Constraints on Independent Media and Freedom of the Press in Turkey"; Yazarlar: Dilek Kurban ve Ceren Sözeri *(Yayın tarihi: 28 Haziran 2012)*

Konferans: "Piyasa, İktidar Ve Sahiplik Kıskacında Medya: Türkiye'nin Basın Özgürlüğü Sorunu", İstanbul *(23 Kasım 2012)*

Birinci oturum: TESEV Demokratikleşme Programı tarafından Temmuz 2012 tarihinde yayımlanan İktidarın Çarkında Medya: Türkiye'de Medya Bağımsızlığı ve Özgürlüğü Önündeki Siyasi, Yasal ve Ekonomik Engeller isimli rapor kamuoyuna sunulmuş ve tartışmaya açılmıştır.

Rapor Sunumu: Ceren Sözeri, (raporun yazarı ve Galatasaray Üniversitesi)

Tartışmacılar: Vahap Darendeli (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu) ve Dursun Güleryüz (Radyo Televizyon Meslek Yayıncıları Birliği Başkanı).

İkinci oturum: medya-devlet-sermaye ilişkisi ile medya politikalarının, basın ve haber alma özgürlüğü ile gazetecilik mesleği açısından yansımaları tartışıldı.

Tartışmacılar: Ali Akel, Abdülhamit Bilici (Zaman), Utku Çakırözer (Cumhuriyet), Ali Topuz (Radikal), Vedat Kurşun (Azadiya Welat), Defne Asal (İMC TV) ve Hilal Kaplan(Yeni Şafak) tarafından.

Son Oturum: Konferansın son panelinde, internet sonrası oluşan yeni medyanın sağladığı yeni iletişim alanları ve mekanizmaları tartışıldı.

Tartışmacılar: Mutlu Binark (Başkent Üniversitesi), Ali Rıza Keleş (Alternatif Bilişim Derneği), Doğan Akın(T24), İncilay Cangöz(Anadolu Üniversitesi), Cem Aydoğdu ve Engin Önder(140Journos).

MEDIADEM Üyesi Kurumların Düzenlediği Konferanslara Katılım: MEDIADEM projesi beşinci konsorsiyum toplantısı Jvaskyla, Finlandiya, *(15-17 Haziran 2012).*

Katılımcı: Dilek Kurban (projenin akademik koordinatörü ve araştırmacısı)

2012 Uluslararası Halki Seminerleri: *"Çatışmaları Önlenmesi – Medya ve Güneydoğu Avrupa: İlerleme mi, Gerileme mi?"* Halki, Yunanistan *(7-10 Temmuz 2012).*

Katılımcı: Dilek Kurban (projenin akademik koordinatörü ve araştırmacısı) *"Kitle Medyası, Ekonomik İktidar ve Siyasi Kontrol: 2000-2012'de Trendler"* başlıklı panelde Türkiye'de medya bağımsızlığı ve özgürlüğüne ilişkin bir sunum yapmıştır.

Projenin Etkisi

TESEV DP, araştırma raporlarına dayanarak sunduğu siyasa önerileri aracılığıyla kamuoyunda medya politikaları yapım süreçlerinin demokratikleştirilmesine yönelik bir tartışma başlatmıştır. Uluslararası kamuoyu ile ve Türkiye'de siyasa yapıcılar, sektör yöneticileri ve sektörde yer alan diğer kesimlere de sunulan öneriler sayesinde, medya ve ifade özgürlüğünün güvence altına alınmasına yönelik yapılması gereken yasal değişikliklere ilişkin toplumsal bilgi düzeyi arttırılmıştır.

H. DEMOKRATİKLEŞME KONUŞMALARI

Projenin Amacı

Türkiye'nin içinde bulunduğu yeni anayasa yapım süreci çerçevesince, Avrupa ve ABD'deki siyasi çevrelerde Türkiye'nin yeni ve demokratik bir anayasaya sahip olup olamayacağı ve Türkiye'deki siyasa yapıcıların Kürt meselesi, yargı ve anayasa reformu gibi önemli meseleleri nasıl ele alacağına ilişkin özel bir ilgi oluşmuştur. Bu doğrultuda, proje kapsamında Türkiye'nin içinde bulunduğu yeni anayasa sürecine dair uluslararası aktörlere doğru ve objektif bilgi ulaştırmak; Türkiye siyasetine dair içeriden bir bakış sunmak; uluslararası aktörler ile tanışma ve kilit kurumlarla temas ve çalışma ilişkisi kurmak amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Şubat 2012, Almanya

İkili Görüşmeler: Almanya Türk Toplumu üyeleri ve başkanı Kenan Kolat; Bundestag'dan parlamenterler Dietmar Nietan ve Uta Zapf; Almanya Yeşiller Partisi eş başkanı Cem Özdemir; ve Almanya Federal Dış Politika Ofisi Türkiye bölümü sorumlusu Monika Iwersen (Friedrich Ebert Stiftung Berlin ofisi ile ortaklaşa) – Berlin, Almanya (*27-28 Şubat 2012*)

Panel: "Türkiye Anayasasını Yazıyor: Zorluklar, Fırsatlar ve Engeller" (Almanya Dış İlişkiler Konseyi ile ortaklaşa) – Berlin, Almanya (*29 Şubat 2012*)

Moderatör: Günter Seufert (Almanya Uluslararası ve Güvenlik İşleri Enstitüsü/*Stiftung Wissenschaft und Politik, SWP*)

Konuşmacılar: Dilek Kurban (TESEV DP), Etyen Mahçupyan (TESEV) ve Levent Köker (Atılım Üniversitesi Öğretim Üyesi).

Mart 2012, Brüksel

Yuvarlak Masa Toplantısı: "Yeni Anayasaya Doğru Türkiye" (TESEV İyi Yönetişim Programı ve Friedrich Ebert Stiftung ile ortaklaşa) – Brüksel, Belçika, (*7 Mart 2012*)

TESEV DP Proje Yöneticisi Koray Özdil'in moderatörlük yaptığı toplantıya Hukukçu Mehmet Uçum ve Dicle Üniversitesi Öğretim Üyesi Vahap Coşkun konuşmacı olarak katılmıştır.

Mayıs 2012, Amerika Birleşik Devletleri

Panel: "Türkiye'nin Anayasal Geçişi, Kurumsal Değişim ve Haklar Beyannamesi: Ne Kadar Mümkün" (New York Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasal Geçişler Merkezi ile ortaklaşa) – New York, Amerika Birleşik Devletleri (*8 Mayıs 2012*)

Moderatör: Sujit Choudhry (Anayasal Geçişler Merkezi'nde Hukuk Profesörü)

Konuşmacılar: Dilek Kurban (TESEV DP), Ümit Cizre (İstanbul Şehir Üniversitesi) ve Menderes Çınar (Başkent Üniversitesi).

Kapalı Toplantı: "Türkiye'nin Demokratikleşme Süreci: Gelişmeler ve Olası Tehlikeler" (Dünya Siyasa Enstitüsü ile ortaklaşa) , New York, Amerika (*9 Mayıs 2012*)

Moderatör: Belinda Cooper (World Policy Institute Vatandaşlık ve Güvenlik Programı)
Konuşmacılar: Etyen Mahçupyan (TESEV), Dilek Kurban (TESEV DP), Özge Genç (TESEV DP) ve Menderes Çınar(Başkent Üniversitesi).

Konferans: "ABD-Türkiye Ticari İlişkiler: Gelişen Ortaklık" (Jackson Uluslararası Çalışmalar Okulu ve Holling Uluslararası Diyalog Merkezi ile ortaklaşa), Washington D.C., Amerika Birleşik Devletleri (10 Mayıs 2012)

Moderatör: Reşat Kasaba (The Jackson School of International Studies)

Konuşmacılar: Etyen Mahçupyan (TESEV), Dilek Kurban (TESEV DP), Sanem Güner (Hollings Uluslararası Diyalog Merkezi)

Görüşmeler: Şükrü Hanioğlu (Princeton Üniversitesi), Taner Akçam (Clark Üniversitesi) ve Uluslararası Raul Wallenberg Vakfı'ndan temsilcileri, New York, Amerika Birleşik Devletleri (*7-10 Mayıs 2012*)

Kasım 2012, İsveç

Görüşmeler: Elsa Håstad, Mikael Elofsson, ve Helena Sancho (İsveç Uluslararası Kalkınma Ajansı (Sida)); Olof Ehrenkrona (İsveç Dışişleri Bakanı Baş Danışmanı ve Büyükelçi); Johan M. Berglund (İsveç Dışişleri Bakanlığı Türkiye masası şefi); Karin Ulfsdotter Crepin (Stockholm Üniversitesi) ve Pål Levin;

Lund Üniversitesi Ortadoğu Merkezi Direktörü Leif Stenberg; İsveç Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nden Natjalie Baser ile ikili görüşmeler, Stockholm, İsveç (*11-14 Kasım 2012*)

Yuvarlak Masa Toplantısı: Olof Palme Uluslararası Merkezi, Stockholm, İsveç (*13 Kasım 2012*)

Açılış konuşması: Can Paker

Konuşmacılar: Dilek Kurban (TESEV), Delal Dink (Hrant Dink Vakfı) ve Reyan Yalçındağ (İnsan Hakları Derneği).

Panel: "Reforma Yönelik AB ve Türkiye Perspektifleri & Türkiye'nin Yasal ve Anayasal Reformu: İnsan Hakları ve Toplum Perspektifi" (Olof Palme Uluslararası Merkezi ve Lund Üniversitesi Ortadoğu Merkezi ile ortaklaşa), Stockholm, İsveç (*14 Kasım 2012*)

Moderatör: Kenneth G. Forslund (İsveç Milletvekili)

Konuşmacılar: Etyen Mahçupyan (TESEV), Dilek Kurban (TESEV DP), Özge Genç (TESEV DP), Umut Özkırımlı (Lund Üniversitesi)

Kasım 2012, Belçika

Görüşmeler: Jean-Christophe Filori ve Christos Makridis (Avrupa Komisyonu Genişleme Genel Müdürlüğü); Yavuz Aydın (AB Nezdinde Türkiye Temsilciliği); Andrew Duff (Türkiye-AB Karma Parlamento Komisyonu); ve Giles Portman (Avrupa Dış Eylem Servisi Türkiye Danışmanı), Brüksel, Belçika (*27-29 Kasım 2012*)

Panel: "Türkiye'deki Demokratikleşme ve AB Reformları Süreci", Avrupa Birliği Parlamentosu, Brüksel, Belçika (*28 Kasım 2012*)

Açılış Konuşmalar: Hélène Flautre (Avrupa Parlamentosu Yeşiller Partisi) ve Dilek Kurban (TESEV DP).

Konuşmacılar: Yılmaz Ensaroğlu (SETA), Mehmet Uçum (Hukukçu), Emin Aktar (Diyarbakır Barosu) ve Lale Kemal (*Taraf* Gazetesi)

Projenin Etkisi

Proje kapsamında gerçekleştirilen görüşme ve etkinlikler sayesinde Avrupalı ve Amerikalı kanaat önderleri, uzmanlar, gazeteciler, üniversite öğrencileri ve sivil toplum üyeleri Türkiye'deki yeni anayasa ve demokratikleşme süreci hakkında derinlikli bir tartışma sürecine dâhil edilmişler ve bilgilendirilmişlerdir. Buna ek olarak, görüşme ve toplantılar, TESEV DP'ye uluslararası aktörler ile tanışma ve Avrupa ile ABD'deki kilit kurumlarla temas ve çalışma ilişkisi kurma fırsatı sunmuştur.

İ. KAPASİTE GELİŞTİRME

Projenin Amacı

Bu proje kapsamında, TESEV DP çalışanlarının Türkiye'de ve uluslararası alanda yürütülen araştırma ve siyasa çalışmalarını takip edebilmeleri, uluslararası iletişim ve işbirliği ağlarının genişletilmesi, programın çalışma alanında dünyadaki gelişmeleri zamanında ve yakından takip edebilmesi, kendi araştırma ve savunuculuk faaliyetlerini diğer ülkelerde benzer çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlarla paylaşılması amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Kış Okulu: "Sosyal bilimlerde yöntem ve araştırma teknikleri"– katılımcı: TESEV DP Direktörü Özge Genç, Viyana, Avusturya, (*11-18 Şubat 2012*).

Değişim Programı: "Likeminds – Almanya-Türkiye Uzman Değişimi Programı" – katılımcı: TESEV DP Proje Yöneticisi Koray Özdil, Berlin, Almanya, TESEV Proje Yöneticisi katılmıştır. (*24-29 Haziran 2012*).

Konferans: "Mısır ve Tunus'ta Çoğulculuk – Siyasi Açılım İslamcı Güçleri Nasıl Değiştiriyor?" – katılımcı: Özge Genç, Kahire, Mısır, (*4-7 Ekim 2012*).

Konferans: "Birbirimizle Konuşmak Projesi, Paris" – katılımcı: TESEV DP Proje Yöneticisi Zeynep Başer, Paris, Fransa (*23-25 Kasım 2012*).

Projenin Etkisi

Proje çerçevesinde, program çalışanlarının, akademisyenler ve araştırma merkezleri tarafından programın çalışma alanlarına giren konular üzerine gerçekleşen güncel çalışmaları daha etkin bir şekilde takip etmesi; akademik ve uzmanlık kapasitelerinin geliştirilmesi; gelecekteki projeler için yeni alanlar tespit etmesi ve bu projeler için yeni araştırma yöntemleri geliştirilmesine katkıda bulunulmuştur.

DIŞ POLİTİKA PROGRAMI

A. ANADOLU'DA ERMENİSTAN'LA YAKINLAŞMAYI TARTIŞMAK

Projenin Amacı

Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde yaşanan olumlu gelişmelerde, Türkiye'de Ermenistan hakkında bir farkındalık meydana gelmesinin ve iki toplumun yakınlaşmasının şüphesiz ki kolaylaştırıcı bir rolü olmuştur, ancak iki toplum arasında yaşanmakta olan sivil toplum trafiği ve iletişim genellikle belli başlı birkaç büyük il ve hemen hemen aynı çevreler ile sınırlı kalmıştır. Bu nedenle etkileşimin İstanbul ve Ankara'nın ötesine geçip Anadolu'yu ve farklı kesimleri içermesini sağlamanın, Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasının daha geniş çevrelerde tartışılmasına katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Bu amaçla 2010 yılında başlayan proje kapsamında Anadolu'da toplantılar düzenlenmiş, kapanış etkinliği olarak da Haziran 2012'de Erivan'da bir dizi toplantı gerçekleştirilmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Erivan Ziyareti, 4-6 Haziran 2012: Projenin 2010 ve 2011 yıllarında Kars, İzmir ve Adana'da gerçekleştirilen toplantılarının ardından, son ayağında Friedrich Naumann Stiftung (FNS) işbirliği ile 4-6 Haziran 2012 tarihlerinde Ermenistan'ın başkenti Erivan'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Bu ziyarete, Kars, Adana ve İzmir'de gerçekleştirilen toplantılara katılan ve daha önce Ermenistan'ı hiç ziyaret etmemiş akademisyen, öğrenci, medya ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan 20 kişilik bir grup ile aralarında Caucasus Research Resources Center (CCR), Dahsnaktsutyun, Armenian National Movement, International Center for Human Development (ICHD) ve DVV International'ın bulunduğu kurumlar ile toplantılar düzenlenmiştir.

Yayın: Temmuz 2012'de Çukurova Üniversitesi Öğretim Üyesi Fulya Memişoğlu tarafından kaleme alınan **"Easing Mental Barriers in Turkey-Armenia Relations: The Role of Civil Society"** başlıklı bir analiz makalesi yayınlanmıştır. Makalede Adana ve Ermenistan toplantılarında öne çıkan önemli konuları ve izlenimlerini paylaşan Memişoğlu, Türkiye-Ermenistan yakınlaşma sürecinin İstanbul-Ankara gibi büyük merkezler dışında Anadolu'da nasıl algılandığını anlatmıştır.

Projenin Etkisi

Proje Türkiye-Ermenistan konusunda Anadolu'nun farklı şehirlerinde bir farkındalık ve tartışma ortamı yaratabilmiş, yerel medyada geniş yer bulmuştur. Aynı zamanda TESEV DPP'nin Kars, Adana ve İzmir'de yerel aktörlerle ilişkilerini kuvvetlendirmesine de yardımcı olmuştur. Ayrıca projenin kapanış

toplantısı daha önce Ermenistan'a hiç gitmemiş genç bir grup ile gerçekleştirilmiştir ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri üzerine çalışan sivil toplum kitlesine yeni yüzler kazandırmayı başarmıştır.

B. DEĞİŞEN ORTADOĞU'DA TÜRKİYE-MISIR İLİŞKİLERİ ÇALIŞTAY SERİSİ

Projenin Amacı

Bu proje Türkiye'de Mısır ve bölgesel gelişmeler hakkında bir farkındalık ve bilgi birikimi yaratmayı ve bu sayede Türkiye'nin bölgede daha olumlu ve yapıcı bir rol oynamasına katkıda bulunmayı amaçlamıştır. Mısır'ın siyaset ve toplumunu daha iyi anlamak, daha demokratik ve müreffeh bir Ortadoğu için Türkiye-Mısır işbirliğini de güçlendirecektir. Bu doğrultuda TESEV DPP Türkiye ve Mısır arasında ikili bir diyaloğun oluşturulmaya başlanması için ilk adım olarak Mısır'a bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Çalışma ziyareti, 18-20 Eylül 2012: Projenin çalışma ziyareti TESEV DPP'den Sabiha Senyücel Gündoğar ve Mensur Akgün tarafından gerçekleştirilmiştir. Ziyaret kapsamında Kahire Türkiye Büyükelçiliği'nde Büyükelçi Hüseyin Avni Botsalı, Al-Ahram Weekly gazetesinden Amira Howeidy, Mısır'ın yerleşik kurumlarından olan Council on Foreign Relations, Egyptian Business Development Association çatısı altında Anayasa yazım komisyonunun genel sekreteri Prof. Amr. Darrag'ın, Hasan Malek (kurumun başkanı) ve Osama Farid ile görüşülmüştür.

Projenin Etkisi

Bu proje TESEV DPP'nin hem Mısır özelinde hem de bölge genelinde çalışmalarına şekil vermesi ve gerekli temasların bir kısmının kurulması açısından oldukça faydalı olmuştur. Yenide yapılanma sürecini yaşayan Mısır'ın önde gelen siyasetçi ve sivil toplum temsilcileri ile temas kurmak açısından da önemlidir. Türkiye-Mısır ilişkileri ekseninde gerekli fon imkânlarının yaratılabilmesi halinde TESEV DPP çalışmalarını sürdürmek arzusundadır.

C. TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİ

Projenin Amacı

Türkiye ve ABD arasındaki ikili ilişkiler Türkiye'nin dış politikasının her zaman önemli bir parçası olmuştur. ABD'de Türkiye'ye büyük bir ilgi olmasına rağmen tartışmaların kemikleşmiş görüşler ve

önyargılar çerçevesinde ilerlediği de bir gerçektir. Bu nedenle iki tarafın da takındığı tutum ve aldığı pozisyonların anlaşılması ve gerektiği gibi yansıtılması için her seviyede sürekli ve yapıcı bir diyaloğa ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda proje iki ülke arasında öne çıkan sorunlar ve gelecekte sorun yaratma potansiyeli olan konulara karşı bir farkındalık yaratıp bunları çözmeye yönelik adımların tartışılması amacıyla Amerika'dan ve Türkiye'den bir grup uzmanı bir araya getirmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Yuvarlak masa toplantısı, 10 Şubat 2012: TESEV DPP, Center for American Progress (CAP) ile birlikte Türkiye-ABD çalıştayını CAP'in Washington DC ofisinde gerçekleştirmiştir. Türkiye ve Amerika'dan 19 uzmanın katıldığı toplantıda ikili ilişkilerin durumu tartışılmıştır. Toplantı ABD'nin Türkiye Eski Büyükelçisi Morton Abromowitz, CAP Başkan Yardımcısı Rudy DeLeon, Leigh High Üniversitesi'nden Henri Barkey, Brookings'ten Ömer Taşpınar, Star Gazetesi'nden Mustafa Akyol, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Meliha Altunışık'ın katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

Projenin Etkisi

Amerika'dan ve Türkiye'den bir grup uzmanı bir araya getiren bu çalıştayda öne çıkan sorunlar ve gelecekte sorun yaratma potansiyeli olan konulara karşı bir farkındalık yaratıp bunları çözmeye yönelik adımlar tartışılmıştır. Bu bağlamda toplantıda Türkiye'nin dış politikasının anlaşılması ve olası işbirliği alanlarının değerlendirilmesi için faydalı olmuştur. Ayrıca hem TESEV DPP'nin ABD'deki iletişim ağı ile temaslarını yenilemesi hem de Türkiyeli ve ABD'li uzmanların arasındaki diyaloğun gelişmesi açılarından önemli bir etkinlik gerçekleştirilmiştir. TESEV DPP projenin devamında Washington DC'de gerçekleşen toplantının ardından benzer bir toplantının da İstanbul'da gerçekleştirilmesinin diyaloğun geliştirilmesi ve sürekliliği için önemli bir fırsat olacağına inanmaktadır. Bu amaçla Kültür Bakanlığı'na yapılan başvurumuz kabul edilmiştir.

D. TÜRKİYE VE KAFKASYA'NIN GELECEĞİ

Projenin Amacı

Kafkasya, Türkiye'nin yakın coğrafyasında bulunmasına rağmen çok fazla bilinmeyen ve üzerinde sınırlı çalışma yapılan bir bölgedir. TESEV DPP, Türkiye'nin bu coğrafyadaki gelişmelere karşı daha ciddi ve uzun soluklu politikalar geliştirmesinin önemine inanmaktadır. Zira bu bölgedeki gelişmeler Türkiye'nin iç ve dış siyaseti üzerinde önemli etkiler yapmaktadır. Proje çerçevesinde Kafkasya'da Türkiye'yi bekleyen potansiyel fırsatlar ve riskleri analiz eden kapsamlı bir çalışma yapılması amaçlanmış ve Türkiye'de kısa ve orta dönemde yapılması gerekenlere karar alıcıların dikkatini çekmek hedefiyle Gürcistan'da bir toplantı düzenlenmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Çalıştay, 1-2 Mart 2012: TESEV DPP, Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te, Avrasya Ortaklık Fonu (Eurasia Partnership Foundation-EPF) ile beraber uluslararası bir çalıştay gerçekleştirmiştir. Güney Kafkasya bölgesindeki potansiyel riskler, orta ve kısa vadede çözüm bekleyen sorunlar ve Türkiye'nin bu bölgede oynayabileceği potansiyel rollerin tartışıldığı toplantıya 80 kişilik üst düzey bir katılım olmuştur. 1 Mart 2012 Perşembe akşamı Türkiye'nin Tiflis Büyükelçisi Murat Levent Burhan'ın ev sahipliğinde Büyükelçilik binasında gerçekleştirilen resepsiyonla başlayan etkinlik 2 Mart 2012 Cuma günü Tiflis Marriott otelde tam gün süren ve 3 panelden oluşan bir konferans şeklinde gerçekleşmiştir.

Yayın: Bu çalıştayın bulgularını içeren bir politika önerisi raporu **"Türkiye'nin Güney Kafkasya Politikası: Devletlerin ve Sivil Toplumun Rolü"** başlığıyla TESEV'den Aybars Görgülü ve EPF'den Onnik Krikorian tarafından kaleme alınmıştır. İngilizce olarak hazırlanan ve basılan rapor ağırlıklı olarak Türkiye'de ve Kafkasya bölgesinde dağıtılmıştır. Raporun Türkçe versiyonu ise elektronik olarak dağıtılmıştır.

Projenin Etkisi

Bu proje ile TESEV ilk defa Güney Kafkasya'nın üç önemli ülkesini bir masa etrafında toplamış; Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan ve Türkiye'den önde gelen aktörler arasında yapıcı bir tartışma ve diyalog ortamı için çalışmıştır. Proje özellikle bu bölgeye yönelik Türkiye'nin izlemekte olduğu siyasete dair katılımcıların somut değerlendirme ve önerilerini almak adına faydalı olmuştur. Bu veriler TESEV DPP tarafından Türkiye'deki siyasetçilerle ikili görüşmelerde paylaşılmıştır.

E. DEĞİŞMEKTE OLAN BİR BÖLGE: TÜRKİYE, İRAN, ARAP İLİŞKİLERİ

Projenin Amacı

Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki son gelişmeler sürdürülebilir, işbirliğine dayalı bir gelecek kurmak için ideal bir fırsat sunmaktadır. TESEV DPP, içinden geçtiğimiz kritik dönemde bu proje ile İran, Türkiye, Arap ve Batı dünyasından düşünürler, akademisyenler ve uzmanlar arasında bölgenin geleceği ve Türkiye'nin bu alandaki rolünü daha iyi anlamak üzerine diyalog kurmayı amaçlamıştır. Bu amaçla 2011 yılında İstanbul'da düzenlenen toplantının ardından Eylül 2012'de Bahreyn'de projenin ikinci toplantısı gerçekleşmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Yuvarlak masa toplantısı, 5 Eylül 2012: Projenin ikinci toplantısı Carnegie Ortadoğu Merkezi, Körfez Araştırma Merkezi (Gulf Research Center) ve Bahreyn Stratejik, Uluslararası ve Enerji Çalışmaları Merkezi (DERASAT- Bahrain Center for Strategic, International and Energy Studies) işbirliği ile birlikte Manama, Bahreyn'de gerçekleşmiştir. "Ortadoğu'da Türkiye ve Körfez Diyaloğu" başlığını taşıyan etkinlik üç oturumdan meydana gelmiştir. Toplantı Türkiye ve Körfez ülkelerinden önde gelen uzmanları Körfez ülkeleri ve Türkiye arasında diyaloğu sağlamlaştırmak, bu ülkelerin Arap Baharındaki rollerini tartışmak ve bölge refahı için ortak stratejiler geliştirmek amacıyla bir araya getirmiştir.

Yayın: Bahreyn toplantısının ardından katılımcılardan Şaban Kardaş hem bu yuvarlak masa toplantısında ortaya konanları yansıttığı hem de Türkiye-Körfez işbirliğini değerlendirdiği bir analiz makalesi kaleme almıştır. Kardaş, **"Turkey and the Gulf Dialogue in the Middle East"** adlı makalesinde Türkiye ve Körfez ülkeleri arasında gelişmekte olan ilişkileri değerlendirmiş ve taraflar arası iktisadi ve ticari bağların güçlenmesi ile bölgesel anlaşmazlıklarda çözüm sağlanabilmesi noktalarının her iki tarafın da yararına olduğunu öne sürmüştür.

Projenin Etkisi

Toplantıda gerçekleşen tartışmalar hem Türkiye'nin hem de Körfez ülkelerinin birbirlerinden beklentilerini ortaya koyması ve gelecekte üzerinde daha çok durulması gereken işbirliği alanlarını belirlenmesi açısından oldukça verimli geçmiştir. Ortadoğu tartışmalarında sıkça değinilmeyen Türkiye-Körfez ortaklığı açısından hem mevcut durumun değerlendirilmesi hem de geleceğe yönelik yapıcı diyaloğun sürdürülmesi için önemli noktalar ortaya çıktığına inanmaktayız.

F. ORTADOĞU'DA TÜRKİYE ALGISI 2011

Projenin Amacı

TESEV DPP, ilk Ortadoğu kamuoyu araştırmasını 2009 yılında gerçekleştirmiş ve 2010 yılında tekrarlamıştır. Bu araştırmaların amacı 16 Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkesinde halkın Türkiye'yi nasıl gördüğünü ve tüm yönleriyle yakın zamanda gerçekleşen yakınlaşma hakkında ne düşündüklerini anlamaktı. Sonuçlar bölgedeki genel eğilimlere dair detaylı veriler sunması ve diğer uluslararası aktörlerin araştırma yapılan ülkelerde nasıl algılandıkları hakkında bilgi vermesi açılarından da dikkate değerdir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Basın toplantısı ve panel, 2 Şubat 2012: Araştırma verileri İstanbul'da yapılan bir basın toplantısı ile Türkiye kamuoyuna duyurulmuştur. Basın toplantısı TESEV Yönetim Kurulu Başkanı Can Paker'in açılış konuşması ile başlamış, TESEV Dış Politika Program Danışmanı Mensur Akgün ve Direktörü Sabiha Senyücel Gündoğar'ın sunumu ile devam etmiştir.

ABD basın toplantısı, 9 Şubat 2012: Araştırma verileri ayrıca Center for American Progress (CAP) ile düzenlenen bir etkinlikle Washington DC'de sunmuştur. CAP'in binasında gerçekleşen etkinliğe Washington DC'den siyasetçiler, uzmanlar, sivil toplum ve akademiden yaklaşık 100 kişi katılmıştır. CAP Başkan Yardımcısı Rudy de Leon ve TESEV Yönetim Kurulu Başkanı Can Paker'in açılışını yaptığı toplantıda daha sonra araştırmanın sonuçları TESEV Dış Politika Program Direktörü Sabiha Senyücel Gündoğar tarafından sunulmuştur.

Beyrut konferansı, 29 Haziran 2012: Raporun Ortadoğu'da yapılan ilk sunumu Beyrut'taki Carnegie Middle East Center ile birlikte gerçekleşmiştir. Tüm gün süren açık bir konferans formatında gerçekleşen "Perceptions and Realities of Turkey's Role in a Changing Arab World" başlıklı bir etkinlik düzenlenmiştir. Toplantının açılışı Carnegie Ortadoğu Merkezi Direktörü Paul Salem ve TESEV Yönetim Kurulu Başkanı Can Paker tarafından yapılmıştır.

Araştırma raporu: Proje kapsamına Mensur Akgün ve Sabiha Senyücel Gündoğar araştırmanın öne çıkan sonuçlarının tablolar ile analiz edildiği **"Ortadoğu'da Türkiye Algısı 2011"** başlıklı bir rapor hazırlamışlardır. Rapor, Ocak 2012'de İngilizce ve Türkçe olarak yayınlanmış ve 2 Şubat 2012 tarihinde İstanbul'da düzenlenen bir basın toplantısında tüm kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Yayınlar: Araştırma raporunun ardından 2012 Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında farklı uzmanların kaleme aldığı ve araştırma sonuçlarından yola çıkarak belli temalar üzerine analizler içeren üç adet analiz makalesi yayınlanmıştır. Bu makalelerin ilkini **"Türkiye Dış Politikası için bir Test: Suriye Krizi"** başlığıyla Star Gazetesi Yazı İşleri Müdürü olan ve Suriye ve İran konularında uzmanlığı bulunan Doğan Ertuğrul kaleme almıştır. Doğan Ertuğrul makalesinde Mart 2011'den beri Suriye'de yaşananları detaylı şekilde analiz etmiş ve özellikle Türkiye ve İran'ın Suriye politikalarını masaya yatırmıştır. İkinci makaleyi TESEV'den Jonathan Levack ve Gökçe Perçinoğlu yazmıştır. **"Türkiye ve Ortadoğu: Alt-bölgeler Üzerinden bir Değerlendirme"** başlıklı bu makalede araştırma raporunda çok değinilmemiş bir konu olan alt-bölgesel ve farklı demografik gruplar arasında Türkiye'nin nasıl algılandığı konusunu incelenmiştir. Üçüncü makaleyi ise Türkiye ve Ortadoğu uzmanlarından, Lehigh Üniversitesi'nde Uluslararası İlişkiler profesörü olan Henri J. Barkey kaleme almıştır. **"The Evolution of Turkish Foreign Policy in the Middle East"** başlıklı bu makale son on yılda Türkiye'nin Ortadoğu'da izlediği dış politika üzerine bir değerlendirme sunmakta ve AKP hükümeti dış politikasını üç döneme ayırarak ele almaktadır.

Projenin Etkisi

Bu proje ile direk olarak karar vericiler ve kamuoyu olmak üzere iki kesim üzerinden Türkiye içinde ve dışında Türkiye dış politikası ve özellikle Ortadoğu siyasetine dair tartışma oluşturmak ve siyaset yapımına farklı görüşleri iletmek amaçlanmıştı. Türkiye ve yurtdışında yapılan toplantılara olan yüksek katılım, toplantı ve yayın sonrasında TESEV'e gelen görüşme talepleri, görüş beyanları ve diğer talepler, araştırmanın sonuçlarının akademik alanda kullanılması kamuoyu nezdinde amaca ulaşıldığını göstermektedir. Karar alıcılar üzerinde de etkili olduğunu yaptığımız görüşmelerden söylemek mümkündür. Dışişleri Bakanının kendisi ve ekibi ile görüşülerek araştırmadan çıkardığımız sonuç ve eleştiriler tartışılmıştır.

Proje çerçevesinde yurtdışında gerçekleştirdiğimiz toplantılar farklı kesimleri bir araya getirmesi bakımından önemli olmuştur. Özellikle Beyrut toplantısı sırasında Dışişleri yetkililerinin de bizimle olması ve tartışmalara katılarak eleştirileri birinci ağızdan duymaları projenin başarısını artıran bir faktör olmuştur.

Ayrıca araştırma medyada geniş yankı bulmuş, 100'e yakın farklı haber, köşe yazısı ve televizyon programında yer almıştır. Basın toplantısının ardından rapor, posta ve e-mail yolu ile bakanlar, milletvekilleri, basın, sivil toplum, üniversiteler ve diğer ilgili kurumlarla paylaşılmıştır.

G. ORTADOĞU'DA TÜRKİYE ALGISI 2012

Projenin Amacı

TESEV DPP, Ortadoğu'da Türkiye Algısı 2011 projesinde olduğu gibi araştırmayı 2012 yılında da tekrarlamayı planlamıştır. Türkiye'nin politik, ekonomik ve toplumsal olarak hızla değişen bir bölgede nasıl algılandığını anlamak için bu algı araştırmasının sürekliliğinin önemine inanmaktayız.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Basın toplantısı ve panel, 1 Kasım 2012: Araştırmanın verileri İstanbul'da yapılan bir basın toplantısı ile Türkiye kamuoyuna duyurulmuştur. Basın toplantısı TESEV Yönetim Kurulu Başkanı Can Paker'in açılış konuşması ile başlamış, TESEV DPP Danışmanı Mensur Akgün, TESEV DPP Direktörü Sabiha Senyücel Gündoğar ve KA Araştırma'nın Başkanı Bülent Kılınçarslan'ın sunumu ile devam etmiştir.

Araştırma raporu: Proje kapsamına Mensur Akgün ve Sabiha Senyücel Gündoğar araştırmanın öne çıkan sonuçlarının tablolar ile analiz edildiği **"Ortadoğu'da Türkiye Algısı 2012"** başlıklı bir rapor hazırlamışlardır.

Projenin Etkisi

Proje bir önceki yıllarda olduğu gibi yine Türkiye'nin Ortadoğu siyaseti üzerine geniş çaplı bir tartışma yaratmayı başarmış ve bir referans noktası haline gelmiştir. Gerek Türkiye gerekse yurtdışındaki partnerlerimizden araştırmanın sürekli takip edilen ve her yıl sonuçları beklenen bir çalışma olduğu bildirimini almaktayız. Ayrıca 2012 yılında da TESEV DPP'ye medyada yer bulmak konusunda çok faydalı olmuştur. Öne çıkan veriler ve basın toplantısı iki ay gibi kısa bir sürede basılı medyada 60 kere yer almış ayrıca 8 farklı tv kanalında konu edilmiştir.

H. KIBRIS'TA TÜRKİYE ALGISI VE ADA'NIN GELECEĞİ

Projenin Amacı

Türkiye, Kıbrıs siyasetinde kilit bir noktada durmasına rağmen iki toplumun Türkiye hakkındaki algıları pek bilinmemektedir. TESEV DPP, Kıbrıslıların adanın geleceğini ve bu gelecekte Türkiye'nin rolünü nasıl gördüklerinin daha iyi anlaşılmasının önemine inanmaktadır. Bu amaçla algı araştırmaları teması altında adanın iki tarafında kanaat önderleri ve çeşitli sosyal oluşumların temsilcilerinin Türkiye ve adanın geleceği yönündeki algılarını inceleyen kapsamlı bir araştırma gerçekleştirmiştir. Bu araştırma ile ilerlemeyen müzakereler arasına sıkışmış Kıbrıs siyasetinde es geçilen insani boyut yakalanmaya çalışılmıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Basın toplantısı, 3 Temmuz ve 5 Temmuz 2012: Araştırma önce İstanbul, ardından Lefkoşa Ara Bölge'de Goethe Enstitüsünde düzenlenen toplantılarla kamuyoyu ile paylaşılmıştır. Her iki toplantı da Friedrich-Ebert-Stiftung Kıbrıs ve Türkiye temsilcilikleri işbirliği gerçekleşmiştir. Toplantılarda verileri projenin araştırmacıları olan Christalla Yakinthou ve Rebecca Bryant sunmuşlardır. İstanbul toplantısının açılışını TESEV adına Yönetim Kurulu Başkanı Can Paker yapmıştır. Lefkoşa'daki toplantıda ise TESEV'den Mensur Akgün oturum başkanı olarak görev almıştır.

Yayın: "Kıbrıs'ta Türkiye Algısı" raporu Christalla Yakinthou ve Rebecca Bryant tarafından kaleme alınmıştır. Araştırmaya 2012 yılının ilk aylarında adada mülakat yapılacak potansiyel hedef grupları (örn. siyasi parti temsilcileri, sendika mensupları) ve soru formu belirlenerek başlanmıştır. Saha araştırmaları Nisan ve Mayıs 2012 süresince gerçekleşmiştir. Temmuz 2012'de araştırma raporu İngilizce olarak basılmış, daha sonra Türkçe bir yönetici özeti hazırlanarak elektronik ortamda paylaşılmıştır.

Projenin Etkisi

Kıbrıs'ın AB Dönem Başkanlığını üstlendiği kritik bir dönemde yayınlanan bu çalışma önemli bir tartışma başlatması bakımında oldukça faydalı olmuştur. Türkiye'nin Kıbrıs'ta bir algı sorunu olduğunu ortaya koyan araştırma eğer isterse Türkiye hükümetinin atabileceği birkaç somut ve kolay adımı da önermektedir.

İ. KIBRIS SORUNU İÇİN BİR ÇÖZÜM ÖNERİSİ

Projenin Amacı

Kıbrıs sorunu hem Türkiye'nin kendisi hem de AB müzakere süreci için belirleyici bir öneme sahiptir. Bu sorun nedeniyle Türkiye'nin AB üyelik süreci durma noktasına gelmiştir. TESEV DPP, Türkiye'de hükümetin sorunun çözülmesi için teşvik edilmesi gerekmesinden hareketle bu proje kapsamında bütün aktörler için Kıbrıs sorununa çözümler getiren kısa bir politika önerisi raporu yazılması hedeflenmiştir. Bu raporun tartışmaya katkıda bulunması ve hükümetin doğru yönde adım atmasını sağlaması amaçlanmıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler:

Yayın: TESEV DPP 2011 Ekim'inde Ankara'da "Kıbrıs sorunu için bir çözüm önerisi" başlıklı kapalı bir yuvarlak masa toplantısı düzenlemiştir. Ankara'da bulunan düşünce kuruluşları, akademi ve medyadan sınırlı katılımla gerçekleşen bu kapalı uzman toplantısında ikili görüşmeler öncesinde mevcut durum tespiti yapılmış, daha sonra tıkanan süreci açmak için çeşitli çözüm önerileri paylaşılmıştır. Bu toplantıdan çıkan sonuçların derlendiği ve TESEV Dış Politika Program Danışmanı Mensur Akgün'ün kaleme aldığı **"Kıbrıs'ta muhtemel senaryolar: Diyelim ki çözüm bulunamadı"** başlıklı politika önerisi raporu Şubat 2012'de yayınlanmıştır. Makalenin İngilizce çevirisi **"Possible scenarios in Cyprus: Assuming there is no solution"** başlığıyla Mart 2012'de yayınlanmıştır.

Projenin Etkisi

Proje gündemde sıkça yer almayan fakat Türkiye'nin AB üyeliği yolundaki önemli eşiklerden biri olan Kıbrıs sorunu ile ilgili aktörleri bir araya getirmiştir. Ayrıca yayın gerekli kurum ve kişilere gönderilmiş, kamuoyu ile farklı kanallardan paylaşılmıştır. Böylece bu sorun özelinde bir gündem yaratılmasına yardımcı olmuştur.

J. BRÜKSEL VE BERLİN YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

Projenin Amacı

Türkiye'nin AB katılım sürecinin yavaşlamasıyla sivil toplumun rolünün her zamankinden fazla önem kazandığı önümüzdeki dönemde AB ülkelerinde yapılacak tanıtım faaliyetlerin bu ülkelerdeki sivil toplum örgütleri ve resmi makamlardaki kişilerle diyalog kurmak açısından büyük önem taşıdığına inanmaktayız. Bu nedenle TESEV DPP Avrupa'nın önde gelen merkezlerinde Türkiye ve dış politikası üzerine yıllık toplantılar düzenlemektedir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler:

Berlin yuvarlak masa toplantısı, 22 Şubat 2012: TESEV DPP Berlin'de Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) ve Friedrich Ebert Stiftung (FES) ile ortaklaşa, Ankara'daki İngiltere Büyükelçiliği'nin desteğiyle "*Ortadoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'nde Türkiye'nin İmajı ve Politikaları*" başlıklı bir yuvarlak masa toplantısı gerçekleştirmiştir. Etkinlikte Ortadoğu bölgesinde Türkiye'nin izlediği politika ve bunların nasıl algılandığı konusu Muriel Asseburg (SWP), Sabiha Senyücel Gündoğar ve Mensur Akgün (TESEV) ve Ürdün'deki Stratejik Çalışmalar Merkezi'nden Saba Abbaneh'in görüşleri doğrultusunda derinlemesine tartışılmıştır.

Brüksel ziyareti, 14-16 Mayıs 2012: TESEV DPP'nin planlanan Brüksel seyahati Mensur Akgün ve Sabiha Senyücel Gündoğar tarafından gerçekleştirilmiştir. Farklı kesim ve kurumlar ile temasların hedeflendiği ziyarette Avrupa Parlamentosunda "Progressive Alliance of Socialists and Democrats" grubunun danışmanı Eldar Mamedov, Avrupa Komisyonu'ndan Jean Christopher Filori, External Action Service Türkiye yetkililerinden Giles Portman, Eleftheria Pertzinidou ve Stynke ve AB nezdinde Türkiye temsilcisi büyükelçi Selim Yenel ile görüşmeler yapılmıştır.

Projenin Etkisi

Brüksel'deki görüşmeler TESEV DPP'ye yeni kurulan Dış İlişkiler Temsilciliği'ndeki Avrupa'nın önde gelen politikacıları ve bürokratlarıyla yakın ilişkiler kurma fırsatı sunmuştur. Özellikle Dış İlişkiler Temsilciliği'ndeki toplantı sırasında görüşülen kişiler TESEV DPP'nin bir sonraki Brüksel seyahatinde kendilerinin düzenleyeceği, diğer birimlerin de katılacağı, bir uzman yuvarlak masa toplantısında yer alması isteğini dile getirmişlerdir. Berlin'deki toplantıda Federal Dışişleri Bakanlığı'nın da bulunduğu, çeşitli kurumlardan 30'un üzerinde uzman ve siyasi karar alıcının katıldığı iki saatlik tartışma özellikle Ortadoğu'daki değişim sürecinde Türkiye'nin imajı üzerine odaklanmıştır. Ayrıca Berlin ziyareti süresince TESEV DPP Federal Dışişleri Bakanlığı'ndan Güney ve Doğu Akdeniz Koordinatörü Büyükelçi Alexander Lamsdorf'un da içinde bulunduğu yetkililerle görüşme fırsatı bulmuştur. Projenin Türkiye'nin dış politika vizyonunun ve uluslararası alanda her geçen gün önem kazanan rolünün

Avrupa kamuoyuna anlatılmasında ve politik çevreler ile birlikte tartışılmasında fayda dağladığına inanıyoruz.

K. BİR SONRAKİ KUŞAK DİYALOĞU, FRANSA

Projenin Amacı

TESEV DPP, Fransa'da Türkiye üzerine yapılan sınırlı tartışmaları geliştirmeyi ve Türkiye hakkında her alanda var olan bilgi eksikliğini gidermeyi hedeflemektedir. Bu proje ile özellikle Fransa'daki gelecek kuşak liderler arasında Türkiye farkındalığını artırmak ve Türkiye'nin AB üyeliğini konusunda destek yaratmak amaçlanmaktadır. Bu amaçla TESEV DPP daha önce yaptığı benzer toplantıların devamı olarak 2012 yılında Fransa'nın en iyi üniversitelerinden olan Sciences Po Grenoble ile bir etkinlik gerçekleştirmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Uluslararası konferans, 5 Kasım 2012: Proje çerçevesinde Sciences Po Grenoble Kampusu ve Rhône-Alpes bölgesi işbirliğiyle uluslararası bir konferans düzenlemiştir. "Diplomatic and Strategic Reconfigurations After the Arab Spring: Turkey, Egypt, France, European Union" başlıklı toplantı, TESEV ve Sciences Po kampusları ortaklığında gerçekleştirilen üçüncü konferans olmuştur. Serinin ilk iki toplantısı 2011 yılında Sciences Po Lyon ve Sciences Po Nancy kampusları işbirliği ile düzenlenmiştir.

Projenin Etkisi

Konferans boyunca katılımcılar sıklıkla soru ve yorumları ile tartışmaya katılarak interaktif bir etkinlik gerçekleşmesine katkı sağlamışlardır. Özellikle üniversite öğrencilerinin Türkiye ve Ortadoğu'daki gelişmelere yönelik bilgi düzeyi ve tartışmalara gösterdikleri yoğun ilgi, 2013 yılında TESEV DPP ve Sciences Po Grenoble kampüsü işbirliği ile benzer bir etkinlik düzenlenmesi için uygun bir zemin oluşturmuştur. Sciences Po Grenoble, toplantıda sunulan bildirilerin basılması için, Paris merkezli basım evi Harmattan Editions ile anlaşmaya varmıştır.

L. TÜRKİYE-ERMENİSTAN YAKINLAŞMASINA DESTEK PROJESİ

Projenin Amacı

TESEV DPP, Türkiye ve Ermenistan'dan sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan ve iki ülke arasındaki ilişkileri geliştirmeyi amaçlayan konsorsiyumun bir üyesi olarak 2012 boyunca çeşitli projeler gerçekleştirmiştir. *"Support to Armenia-Turkey Rapprochement"* (SATR) isimli proje çerçevesinde Türkiye ve Ermenistan'dan çeşitli sivil toplum kuruluşları Ekim 2010'dan bu yana kültür, eğitim, sanat, ekonomi ve ticaret alanlarında birçok proje gerçekleştirdiler. Konsorsiyumun kuruluşundan itibaren üyesi olan TESEV DPP, projenin Türkiye ayağının önemli ortaklarından birisi olarak projede aktif rol aldı.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Proje çerçevesinde ilk olarak Ermenistan merkezli International Center for Human Development (ICHD) ile ortaklaşa kanıta dayalı politika analizleri kapasitesini artırmaya yönelik bir dizi eğitim ve atölye çalışması yapıldı. İlk iki atölye çalışması 1-6 Şubat 2012 tarihlerinde Erivan'da; 23-28 Ocak 2012 tarihlerinde ise, Ankara ve İstanbul'da gerçekleştirildi. Bu eğitimlere ek olarak, Mart 2012'de, Eurasia Partnership Foundation (EPF), ICHD ve TESEV DPP farklı katılımcılar davet ederek Türkiye-Ermenistan ilişkileri ve yakınlaşma süreci ile ilgili kanıta dayalı politika araştırmaları yaparak makaleler yazılması için çaba sağladılar. Bu çalışmalardan seçilmiş olanlar SATR web sitesi yanı sıra EPF, ICHD ve TESEV'in kendi web sitelerinde de yayınlandı. Ayrıca, makaleler Türkiye-Ermenistan diyaloğu ile ilgilenenlere konsorsiyum tarafından oluşturulan bir posta listesi aracılığıyla dağıtıldı.

TESEV DPP, 26 Haziran 2012 tarihinde İstanbul'da Türkiye- Ermenistan yakınlaşması konusunda çalışmış Türkiyeli kişi ve kurumları bir araya getiren bir koordinasyon toplantısı düzenledi. Toplantıya Türkiye-Ermenistan diyaloğu ile ilgilenen 25 kişi ve kurum katıldı. Etkinlikte dile getirilen görüşler TESEV DPP tarafından derlenerek üç sayfalık bir raporda özetlendi ve bu rapor TESEV, EPF ve SATR web sitelerinde yayınlandı.

TESEV DPP son olarak, araştırmacı Diba Nigar Göksel tarafından kaleme alınan ve Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde gelinen son noktadan hareketle yakınlaşma sürecini irdeleyen **"Turkey and Armenia Post-Protocols: Back to Square One?"** isimli bir politika analiz makalesini Ekim 2012'de yayınladı. Makale online olarak TESEV ve ICHD web sitelerinde yayınlandı ve Türkiye-Ermenistan diyaloğu ile ilgilenenlere konsorsiyum tarafından oluşturulan bir posta listesi aracılığıyla dağıtıldı.

Projenin Etkisi

Türkiye ve Ermenistan arasındaki resmi yakınlaşma sürecinin yeniden derin dondurucuya kaldırıldığı bir dönemde iki ülke arasındaki iletişim kanallarının açık kalmasını sağlayan SATR projesi, çok geniş bir

yelpazede projeler destekleyerek yakınlaşma sürecinin sivil toplum düzeyinde canlı kalmasını sağladı. TESEV DPP, 2006 yılından beri Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin gelişmesi sürecini destekleyen ve bu alanda aktif çalışan bir kurum olarak SATR projesinin Türkiye ayağında da önemli roller üstlendi. Proje çerçevesinde toplumlar arası yakınlaşma adına önemli adımlar atıldı, resmi sürecin olumlu yönde ilerlemediği bir dönemde gerçekleştirilen projeler ile önemli bir boşluk doldurulmaya çalışıldı.

M. TÜRKİYE DIŞ POLİTİKASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Projenin Amacı

Türkiye son yıllarda komşularıyla ilişkilerini geliştirmekte, bölgede her geçen gün daha fazla söz sahibi olmaya başlamaktadır. İngilizce başlığı "The Post-Ottoman Space: Soft Politics and Hard Choices" olan bu proje Türkiye dış politikasını farklı coğrafyalarda değerlendirmeyi ve uzmanlar seviyesinde tartışmaya açmayı amaçlamaktadır. TESEV-PRIO işbirliği içerisinde gerçekleşen toplantılar Tiflis, İstanbul ve Kıbrıs'ta bir dizi çalıştay şeklinde düzenlenmiştir. Tiflis ve İstanbul toplantıları TESEV DPP tarafından yapılmıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Tiflis toplantısı, 10 Eylül 2012: TESEV DPP ve Peace Research Institute Oslo (PRIO) Gürcistan'ın başkenti Tiflis'te kapalı bir çalıştay gerçekleştirmiştir. Toplantıda Türkiye'nin Güney Kafkasya'ya yönelik dış politikası ve Türkiye'nin Güney Kafkasya'da nasıl algılandığı tartışılmıştır. Etkinliğe Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Kıbrıs, Norveç ve Türkiye'den akademisyen, uzman, diplomat ve sivil toplum temsilcilerinden oluşan yaklaşık 30 kişilik bir grup katılmıştır.

İstanbul toplantısı, 9 Kasım 2012: TESEV DPP, PRIO işbirliği ile İstanbul'da uluslararası bir konferans düzenlemiştir. Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, Filistin, Lübnan, İran, Kıbrıs, Norveç ve Türkiye'den aralarında akademisyen, medya temsilcisi, politikacı ve sivil toplum temsilcileri bulunan 27 katılımcıyı bir araya gelmiştir ve bir günü kapsayan toplantı, üç panel şeklinde düzenlenmiştir.

Projenin Etkisi

Proje Türkiye'nin dış politikasının kapsamlı bir şekilde, sadece kamuoyu nezdinde değil, uzman düzeyinde de ele alınması açısından oldukça başarılı olmuştur. Tiflis toplantısında Güney Kafkasya'dan, İstanbul toplantısında ise Ortadoğu'dan önce gelen uzmanlar bu toplantılarda açık ve samimi bir şekilde Türkiye dış politikasını çok yönlü olarak ele almışlardır.

İYİ YÖNETİŞİM PROGRAMI

A. YENİ ANAYASADA YEREL VE BÖLGESEL YÖNETİM İÇİN ÖNERİLER

Projenin Amacı

TESEV İYP, yerel yönetimlerin yetki ve kaynaklar bakımından güçlendirilmesi ve bölgesel yönetim birimlerinin kurulması önündeki anayasal engellerin kaldırılması hedefi doğrultusunda, yeni anayasa sürecini önemli bir fırsat olarak görmüştür. Bu yaklaşım doğrultusunda hazırlanacak olan ve somut anayasa maddelerini de içerecek bir raporun, bu süreçte TESEV'in yürüteceği savunu çalışmasında temel bir araç olarak kullanılabileceği düşünülmüştür.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Rapor (9 Haziran 2012): "Yeni Anayasada Yerel ve Bölgesel Yönetim için Öneriler" isimli rapor, uzman ve akademisyenlerden oluşturulan komisyonun çalışmaları neticesinde tamamlandı. Raportörlüğünü anayasa profesörü Oktay Uygun'un yaptığı komisyonda ayrıca Alpay Filiztekin, Büşra Ersanlı, Çağlar Keyder, Feridun Çelik, Fikret Toksöz, Korel Göymen, Mesut Yeğen, Sema Erder ve Zekeriya Şarbak da görev aldı.

Yuvarlak Masa Toplantısı I (18 Şubat 2012): Projenin ilk yuvarlak masa toplantısı İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. TESEV Yönetim Kurulu'ndan Mete Sayıcı'nın katıldığı toplantıda, taslak rapor TESEV Komisyonu üyeleri Oktay Uygun, Korel Göymen ve Fikret Toksöz tarafından tanıtılmış ve katılımcıların görüşlerine açılmıştır.

Yuvarlak Masa Toplantısı II (23 Şubat 2012): Projenin ikinci yuvarlak masa toplantısı Ankara'da, TEPAV ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilmiştir. Taslak raporun sunumunu TESEV İYP Program Danışmanı Fikret Toksöz tarafından yapılmıştır.

Yuvarlak Masa Toplantısı III (6 Nisan 2012): Projenin üçüncü ve son yuvarlak masa toplantısı Diyarbakır'da gerçekleştirilmiştir. Taslak raporun sunumunu Oktay Uygun, Korel Göymen ve Fikret Toksöz gerçekleştirmiştir.

Diyalog Programı (4-7 Mart - Brüksel): Bölge yönetimi konusuna ilişkin görüşmelerin yapıldığı ve toplantıların düzenlendiği etkinliğe milletvekilleri Nihat Zeybekçi (AKP), Melda Onur (CHP) ve Demir Çelik (BDP) de dahil olmak üzere, Oktay Uygun, Korel Göymen ve Fikret Toksöz katılmıştır.

Konferans (9 Haziran 2012 – İstanbul): *Yeni Anayasada Yerel ve Bölgesel Yönetim için Öneriler* raporunun tanıtıldığı konferansta TESEV Başkanı Can Paker'e ek olarak, Oktay Uygun, Korel Göymen, Fikret Toksöz, Mesut Yeğen, Nihal İncioğlu ve Ulaş Bayraktar da konuşmalar yaptılar.

Projenin Etkisi

TBMM'ye düzenlenen bir ziyaret ile rapor TBMM Başkanı Cemil Çiçek'e ve Muammer Güler'e sunuldu. Bu görüşmelerde raporun içeriğinin bu kişiler tarafından olumlu karşılandığı gözlemlendi. Ağustos 2012'deCemil Çiçek tarafından kamuoyuna açıklanan mutabakat metninde rapor ile kimi ortak noktaların yer aldığı tespit edildi. Ayrıca, Brüksel'deki diyalog programına katılan AKP milletvekili Nihat Zeybekçi'nin başkanlığında AKP tarafından hazırlanan yerel yönetimler raporunda Yeni Anayasada Yerel ve Bölgesel Yönetim için Öneriler çalışması ile paralellikler bulunduğu gözlendi.

Proje, 2013 yılı içerisinde yürütülecek olan Bölge Yerel Yönetimleri isimli proje için de temel teşkil edecektir.

B. KADIN MECLİSLERİ BİRBİRİNİ EĞİTİYOR

Projenin Amacı

Bu projede, yerel yönetimlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı politika ve uygulamalar geliştirmesinde demokratik bir baskı unsuru olarak kent konseylerine bağlı kadın meclislerinin, deneyim aktarımı yoluyla kapasitelerinin artırılması hedeflenmiştir. Projenin başlangıcında pilot iller olarak Giresun ve Ordu kadın meclisleri ile deneyim aktarımı rolünü üstlenmek üzere Nilüfer ve Şanlıurfa kadın meclisleri belirlenmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Yayın Gönderisi (Şubat 2012): Ocak 2011'de hazırlanmış olan **"Yerel Yönetimlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Bütçeleme Kılavuzu"** isimli çalışma, Şubat 2012 içerisinde yeniden basılmış ve Kadın STK'larına, Üniversitelerin Sosyal Bilimler bölümlerine, akademisyenlere, üniversitelerin kadın çalışmaları merkezlerine, Kent Konseyleri ve Kadın Meclislerine, Büyükşehir Belediyeleri ve Büyükşehir İlçe Belediyeleri, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Konferans (25 Şubat 2012): **"Kamuda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Kurumsal Çözümler, Etkinlik ve Verimlilik"** isimli bir konferans düzenlenmiştir. Konferans'a projenin hedef kentleri olan Ordu, Giresun, Şanlıurfa ve Nilüfer'den kadın meclisi temsilcileri ve yerel yönetim yetkilileri; Kadıköy Kadın Meclisi'nden temsilciler, Birleşmiş Milletler Ortak Programı il koordinatörleri; TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'ndan bir uzman, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan bir uzman, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nden bir uzman ve Diyarbakır Bağlar Belediye Başkanı ile çeşitli sivil inisiyatiflerden temsilciler katılmıştır.

TBMM Ziyareti (20 Mart 2012): Konferans sonucunda hazırlanan siyaset belgesi TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyelerini dağıtılmış ve anlatılmıştır. KEFEK Başkanı Azize Sibel Gönül, sunumu dikkatle dinlemiş ve notlar almıştır. KEFEK Başkanvekili Öznur Çalık ise TESEV'in bu çalışmasını takdir ettiğini ve devamının da gelmesini beklediklerini ifade etmiştir. Giresun, Ordu ve Nilüfer kadın meclisleri başkanları da bu toplantıya katılmışlardır.

Projenin Etkisi

Proje sonucunda hazırlanan siyaset belgesinin TBMM KEFEK üyelerine dağıtılması ile proje sonuçları en üst seviyede başarıyla savunulmuştur. Proje aktiviteleri neticesinde pilot illerdeki kadın meclisleri proje sayesinde daha aktif konuma gelmişler ve birbirleriyle fikir alışverişi yapma imkanına erişmişlerdir.

2013 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

2013 yılı faaliyetlerimiz ile ilgili daha detaylı bilgilere web sitemizden www.tesev.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

DEMOKRATİKLEŞME PROGRAMI

A. TÜRKİYE'DE YARGI REFORMU

Projenin Amacı

TESEV Demokratikleşme Programı (DP), 2010'dan beri devam etmekte olan ilgili proje kapsamında yapısı itibari ile demokratik yönetim anlayışından, işleyişi ile de vatandaşların adalet ihtiyacını karşılamaktan uzak olan Türkiye yargı yapısında gerçekleşecek anayasal ve yasal reformları takip etmektedir. Ayrıca, AB üyelik sürecinde yargı aktörlerinin uyguladığı reform siyasetini analiz ederek, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmalar yapmaktadır. Bunun yanı sıra, TESEV DP, somut siyasa önerileri geliştirmeyi ve yargı içindeki aktörler arasındaki işbirliği ve diyaloğu artırmayı hedefliyor. 2013 senesinde, somut siyasa önerileri geliştirmeyi hedefleyen TESEV DP ceza adaleti sisteminin ihtiyaç duyduğu reformlar üzerinde çalışacaktır. Reform sürecini medya ve toplumun önünde zenginleştirmek ve canlı tutmak da amaçlar arasındadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Yuvarlak Masa Toplantısı: Ceza adaleti sistemiyle ve politik ceza hukukuyla ilgilenen sivil toplum temsilcileri, avukatlar ve akademisyenlerin katılacağı kapalı bir toplantı düzenlenmesi planlanmaktadır. (*Nisan 2013)*

Rapor: Ceza adaleti sisteminin eksikliklerine yönelik somut siyasa önerileri ve politik analizler de içeren bir siyasa raporu çıkartılması planlanmaktadır. Bu rapor TESEV Yargı Reformu raporları serisinin 5'inci raporu olacaktır. Raporun 2013'ün sonlarında çıkması planlanmaktadır.

Basın Toplantısı: Çıkarılması planlanan raporun basına ve kamuoyuna tanıtımı için İstanbul'da basın toplantısı gerçekleştirilecektir. (*Kasım 2013*)

Ankara Görüşmeleri: Adalet Bakanlığı bünyesindeki bürokratlar ve Adalet Bakanı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) üyeleri, Adalet Akademisi yöneticileri ve TBMM İnsan Hakları

Komisyonu ve Adalet Komisyonu üyeleri ile yargının demokratikleştirilmesi ve yapılması gereken reformlar konusunda sene boyunca görüşmeler planlanmaktadır.

Projenin Beklenen Etkisi

Şimdiye kadar TESEV tarafından yargı reformu alanında yürütülen siyasa analizi çalışmaları ve tanıtım faaliyetleri Türkiye'de yargı reformu alanında atılan adımların takip edilmesi ve bilgiye dayanan bir tartışma ortamı yaratılmasına katkıda bulundu. 2013 senesinde ceza adaleti sistemine dair geliştirilecek reform önerileri, yüksek yargı bürokrasisi, savcı ve hâkim meslek grupları ve barolara iletilecektir. Ayrıca kamuoyunun ceza adaleti sisteminde yaşanan temel sorunlar konusunda bilgilendirilmesi etki hedefleri arasında yer almaktadır. Tüm bunlar, yargı reformu bağlamında ele alınması gereken, yasal sistemdeki çatlakları tespit etmeye ve Türkiye'nin yargı mekanizmalarını Avrupa Birliği normlarıyla uyumlu hale getirmek yönünde kamuoyu baskısı oluşturmaya vesile olacaktır.

B. İNSAN HAKLARI DAVA İZLEME

Projenin Amacı

TESEV DP, 2010'dan beri süregelen bu proje kapsamında Türkiye'de insan hakları ihlalleriyle alakalı davaları takip etmektedir. Projenin temel hedeflerinden birisi güvenlik güçleri tarafından işlenen suçlarda bir norm olmaya devam eden cezasızlık sorununu tartışmak, mevcut davalardaki kamuoyu algısını etkilemeyi ve yürütülen soruşturmaların derinleştirilmesini hedeflemektedir. Bu bağlamda geçmişle hesaplaşma konusundaki dünya deneyimleri ve kendi deneyiminden yola çıkarak, süreçte yapılması gerekenlere ilişkin yasal ve uygulamaya yönelik değişiklikler önerilmesi amaçlanmaktadır. Buradan hareketle, insan hakları ihlallerine ilişkin yüzleşme sürecinin siyasi irade yaratmak adına karar vericiler üstünde etkili olunması amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Basın Toplantısı ve Paneller:

- Yakın Geçmişte İnsan Hakkı İhlalleri ve Adalet, İstanbul *(Mart 2013)*
- Ergenekon dava dosyasıyla ilgili raporun basına ve kamuoyuna tanıtımı için bir basın toplantısı (*Haziran 2013)*

Web sitesi: Dava izleme web sitesi hazırlık aşamaları tamamlanarak www.failibelli.org adıyla açılacaktır. Sitede Türkiye'de devam eden olan kritik siyasi davalara dair bilgiler ve analiz yazıları yer

alacaktır. Bu davalar şu şekilde sıralanabilir: Ergenekon, Temizöz ve Diğerleri, Musa Çitil, Zirve Yayınevi, 12 Eylül ve JİTEM Davası. *(Şubat 2013)*

Rapor: Ergenekon iddianamesi üzerinde avukatların yaptığı hukuki araştırma sonuçlarının bir raporda kamuoyuyla paylaşılması amaçlanmaktadır. *(yayın tarihi: Mayıs 2013)*

Avukatlar ve Hak Örgütleri ile Toplantılar: Diyarbakır, Mersin, İstanbul, İzmir ve Ankara Barosu'ndan avukatlar ve sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle daha önce gerçekleştirilmiş olan toplantılara 2013 senesinde de devam edilmesi planlanmaktadır. Bu görüşmeler, bilgi toplama ve paylaşma amacını gütmektedir. Görüşmelerin konuları, cezasızlık ve zamanaşımı sorunlarıyla daha etkin hukuki mücadele imkânları olacaktır.

Duruşma İzleme: TESEV proje ekibi, Türkiye'de 1990'lı yıllarda işlenmiş olan faili meçhul cinayetler bakımından sembolik öneme sahip ve tutuklu sanıkların yargılandığı davalardan Temizöz ve Diğerleri davasının duruşmalarını sene boyunca takip etmeyi planlamaktadır.

Geçmişle Yüzleşme Sürecini Geçirmiş Uluslararası Kurum Temsilcileri ile Görüşmeler: Uluslararası deneyimlerden yararlanmak amacıyla Şili veya Güney Afrika'ya bir çalışma ziyareti gerçekleştirilecektir. Proje ekibi ve çıkarılması planlanan raporun yazarının gitmesi planlanmaktadır. *(Ekim 2013)*

Projenin Beklenen Etkisi

TESEV DP, 2013 yılı boyunca gerçekleştireceği etkinliklerle insan hakları ihlallerine dair mevcut davaların derinleştirilmesini ve bu davalara dair kamuoyu ilgisini arttırmayı planlamaktadır. TESEV DP, 2012 senesi içinde başlatılan hukuki araştırmaları ile insan hakları ile ilgili davalara olan kamuoyu ilgisini yeniden canlandırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, TESEV DP'nin Türkiye'de insan hakları davalarının yürütülüşündeki mevcut zayıflıklar, güçlü yanlar ve zorlukları konularında gözlem yapabilmesini sağlayan 3 senelik deneyim doğrultusunda yasal ve uygulamaya yönelik değişiklik önerileri oluşturacaktır.

C. ANAYASA İZLEME

Projenin Amacı

TESEV DP, Eylül 2011'den itibaren başlattığı bu proje kapsamında anayasa yapım süreci ve süreç içerisindeki tartışma ortamının yanı sıra, siyasi aktörlerin (TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu ve siyasi partiler) ve toplumsal aktörlerin (sivil toplum ve medya) süreçteki rolü ve katkısını izlemeyi; anayasa yapım sürecinde güçlü bir kamuoyu oluşturmayı; sivil toplum üzerinden toplumu sürece daha fazla dâhil etmeyi amaçlamaktadır. Ek olarak, siyasi aktörlerin ve toplumun anayasal reform gündemini araştırma bulguları ve somut siyasa önerileriyle desteklemek; toplumsal ve siyasi paydaşlar

arasındaki işbirliği ve diyaloğu artırmak; yeni anayasa yapım tartışmasını medya ve toplumun önünde zenginleştirmek ve canlı tutmak da projenin amaçları arasındadır. Anayasa İzleme Danışma Komitesi'nde **Anayasa Hukukçusu Levent Köker, Hukukçu Mehmet Uçum** ve **Sosyolog Ferhat Kentel** yer almaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Anayasa İzleme Web sitesi: İzleme Komitesi ve dışarıdan yazarlar tarafından kaleme alınan analiz ve değerlendirmelerin, sürece dair gelişmelerin ve sivil toplum anayasa taslak ve önerilerinin yer aldığı www.anayasaizleme.org adresindeki Türkçe websitesi ve www.turkeyconstitutionwatch.org adresindeki İngilizce websitesi.

İzleme raporları: Anayasa sürecinde yer alan siyasi ve toplumsal aktörlerin rolünü ve katkısını detaylı bir şekilde değerlendiren üç izleme raporu ve İngilizce çevirileri

- 2. Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu (*İngilizce tercümesi yayın tarihi: 2013 ilk yarı)*
- Anayasaya Dair Tanım ve Beklentiler Saha Araştırması (*İngilizce tercümesi yayın tarihi: 2013 ilk yarı)*
- 3. Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu (*yayın tarihi: Mart 2013;İngilizce tercümesi yayın tarihi: Haziran 2013*)
- 4. Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu (*yayın tarihi: Nisan 2013; İngilizce tercümesi yayın tarihi: Temmuz 2013*)
- 5. Yeni Anayasa Sürecini İzleme Raporu (*yayın tarihi: Eylül 2013; İngilizce tercümesi yayın tarihi: Aralık 2013)*

Basın toplantısı ve paneller: İzleme raporlarının ardından raporların basına ve kamuoyuna tanıtılması amacıyla basın toplantıları ve paneller düzenlenmesi planlanmaktadır (*Toplantıların içeriğini sürece ilişkin gündem belirleyecektir.*)

Ankara görüşmeleri: Siyasa yapıcılara erişebilmek, siyasa yapımı süreçlerinde etkili olmak ve sürece ilişkin ilk elden bilgi edinmek amacıyla proje ekibi ve Anayasa İzleme Projesi Danışma Komitesi üyeleri ile TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu üyeleri ve siyasi parti temsilcileri ile Ankara'da görüşmeler gerçekleştirecektir.

Projenin Beklenen Etkisi

Anayasa İzleme çalışması çerçevesinde, TESEV DP yeni anayasa yapım sürecinde yer alan siyasi aktörlerin, sivil toplum örgütlerinin ve medyanın sürece ne ölçüde katkı sunup sunmadıklarını inceleyecek ve bu katkıları eleştirel bir gözle takip ederek kayıt altına alacaktır. Ayrıca, ilgili proje, sürecin nerelerde ve ne sebeplerle aksadığı, nelerin doğru yapıldığı ve ortaya çıkan zorluklardan kimin

sorumlu olduğuna dair bir kaynak oluşturacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilen aktiviteler doğrultusunda, TESEV DP yeni anayasa tartışmasının kamuoyunda canlı tutulmasına katkı sağlayacak; ve sürece ilişkin TBMM Başkanı, Anayasa Uzlaşma Komisyonu üyeleri gibi sürecin önemli aktörlerine ve toplumun anayasa gündemine araştırma bulguları ve siyasa önerileri ile katkıda bulunacaktır.

D. GÜVENLİK VE DEMOKRASİ

D.1 SİYASA ANALİZLERİ

Projenin Amacı

Türkiye'de güvenlik kurumlarının demokratik denetimi konusunda geçtiğimiz yıllarda bazı olumlu gelişmeler yaşanmış olsa da, TESEV'in bu konudaki çalışmalarında tespit edilen sorunların çoğu henüz yasama ve yargı tarafından çözülmeyi beklemektedir. Bu farkındalıktan yola çıkarak, TESEV DP, 2012 yılında güvenlik sektöründe süregiden sorunlar ve reforma ihtiyaç duyulan alanlar konusunda, siyasa yapıcıları, bürokratları, gazetecileri ve kamuoyunu hedef alan, bilgilendirmeye ve savunuculuğa yönelik çalışmalar yapılması gerekliliğini tespit etmiştir. TESEV DP bu bağlamda ve 2012 yılında sürdürdüğü çalışmalar ekseninde şekillenen ve Türkiye'deki güvenlik kurumlarında süregiden reform ihtiyaçlarına değinen siyasa analizi raporunu 2013 yılı başında yayınlayacaktır.

Aynı amaçla TESEV DP, 2013 boyunca 2012 senesinde yayınlamış olduğu "Zayıf Kalan Meclis İradesi: Yeni Sayıştay Yasası'nda Askerî Harcamaların Denetimi Sorunu" başlıklı raporun (Sayıştay Raporu) tanıtım ve savunuculuk çalışmalarını yürütecektir. Bu bağlamda Sayıştay mensuplarıyla, Ankara'da, sorun tespiti ve çözüm önerileri geliştirilmesine yönelik bir kapalı bir toplantı gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Toplantının Sayıştay raporuna, Sayıştay Yasasıyla ilgili son Anayasa Mahkemesi kararına ve Sayıştay'ın askeri harcamaları denetimine odaklanması düşünülmektedir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Siyasa Analizi: "Türkiye'de Güvenlik Sektörü Kurumları ve Reform İhtiyacı - 2012"; yazar Biriz Berksoy, İstanbul Üniversitesi (*yayın tarihi: Ocak 2013; İngilizce tercümesi yayın tarihi: Şubat 2013*)

Kapalı Toplantı: Sayıştay üyelerine ve İçişleri Bakanlığı'ndan ilgili bürokratlara yönelik Ankara'da kapalı bir toplantı gerçekleştirilecektir. (*Mart 2013*)

Projenin Beklenen Etkisi

"Güvenlik Kurumları ve Reform İhtiyacı" başlıklı çalışmanın bu alanda ihtiyaç duyulan reformlara ilişkin kamuoyunda yapıcı bir tartışma başlatması beklenmektedir. Ayrıca, bu çalışma bu konulara ilişkin savunuculuk faaliyetlerinde sivil toplum için bir kaynak oluşturacaktır. Dolayısıyla rapor, Türkiye'de güvenlik sektörü kurumlarında (polis teşkilatı, ordu ve istihbarat teşkilatı) devam etmekte olan sorunların ve çözüm önerilerinin kamuoyu ve karar alıcılar tarafından bilgiye dayalı biçimde tartışılmasını sağlayacaktır. Bu sayede kamuoyunda güvenlik sektöründeki belli başlı sorun alanlarına ilişkin tartışma başlatılacaktır.

D.2 SİYASA ANALİZLERİ

Projenin Amacı

TESEV DP Türkiye'de Polis Reformu çalışma alanında "Türkiye'de Polisi ve Polis Kültürünü Anlamak" konulu iki yıllık bir araştırma projesi gerçekleştirecektir.

Türkiye'de polisin iç-kültürü, siyasetteki rolü, şeffaf ve hesap verebilir olmaması, sivil denetimi ve gösterilerde orantısız güç kullanması kamuoyunda zaman zaman tartışılmakta, fakat bu konulardaki akademik ve sivil araştırma ve bilgi üretimi oldukça sınırlı kalmaktadır. Ayrıca, bu alanda kaydedilen olumlu ilerlemelere karşın yerli ve uluslararası insan hakları örgütlerinin raporları gözaltında kötü muamele ve işkencenin farklı şekillerde devam ettiğine işaret etmektedir. Son olarak 2000'lerin başında AB perspektifi dahilinde gündemde olan Polis Reformu perspektifinin ve bu konudaki siyasi iradenin 2000'lerin ortasından itibaren gitgide zayıflamış olduğu gözlemlenmektedir.

Bu tespitlerden hareketle TESEV DP Türkiye'de Polis Reformu tartışmalarını yeniden canlandırmak ve bu tartışmalara gerek bilgi üretimi, gerekse savunuculuk faaliyetleriyle destek vermek üzere 2011'in ikinci yarısından itibaren üç yıl sürecek bir araştırma projesine başlamıştır. Projenin ilk yılında gerçekleştirilen ihtiyaç belirleme çalışmaları sonucunda özellikle polis ve polis kültürünü ve polisle ilgili mevcut sorunların kaynaklarını anlamaya yönelik çalışmaların eksik olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle TESEV DP 2013-14 yılları boyunca polis memurlarının algılarını, zihniyet yapılarını, mesleki ve eğitim pratiklerini, siyasal ve sosyal yönelimlerini, topluma bakışların anlamaya yönelik bir sosyolojik araştırma gerçekleştirecektir.

Araştırma ile Türkiye'de polislik ve polis reformu konusunda gerek uygulama gerekse algı ve zihniyet yapıları ekseninde vücut bulan sorunların saptaması hedeflenmektedir. Araştırmanın hem Polis Teşkilatı'nın işleyişini anlamaya, hem de geliştirilecek sistemsel reform önerilerini farklı bulgularla desteklemeye katkı sunması amaçlanmaktadır. Ayrıca, raporun kamuoyunu ve karar alıcıları araştırma bulguları bağlamında bilgilendirilmesi ve sivil toplum örgütlerinin polis reformu yolunda gerçekleştirecekleri savunuculuk faaliyetlerine kaynak oluşturması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın saha çalışması 2013 yılında gerçekleştirilecek, 2014 yılında ise saha çalışması değerlendirilerek araştırmaya ilişkin rapor hazırlanacaktır. Raporun yayımının 2015 Ocak ayında gerçekleşmesi ve kamuoyuyla paylaşımı planlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

İnceleme Raporu: Raporda polisliğe ilişkin yasal mevzuat incelenmekte, mevzuatın yasal, sosyolojik ve siyasi çıkarımları analiz edilmektedir; böylece polislik mesleğini tanımlayan yasal düzenlemeler ile bunların siyasetle ve devletin iç güvenliğe bakışıyla olan ilişkisi anlaşılmaya çalışılmaktadır. (*Mart 2013*)

Araştırma Grubu toplantıları: Hem saha çalışmasının planlama ve takip aşamalarında, hem de raporun yazım süreci boyunca araştırma ekibi belirli aralıklarla TESEV proje ekibiyle bir araya geleceklerdir. (*2013-2014*)

Saha çalışması: Ankara, İzmir, Adana ve Diyarbakır ile bunlara ilave edilecek Karadeniz ve Doğu Anadolu'dan birer ilde, burada çalışmakta olan polis memurlarıyla derinlemesine görüşmeler, odak gruplar ve anket çalışması gerçekleştirilecektir. (*Mart–Aralık 2013*)

Projenin Beklenen Etkisi

TESEV, sahada polislik mesleğini icra eden memurların dünya görüşlerini, çalışma koşullarını, meslekleriyle ile olan ilişkilerini ve topluma olan bakışlarını anlamanın, kalıcı ve gerçekçi kurumsal reform önerileri getirmek açısından kilit önemde olduğuna inanmaktadır. Polislik kurumu içinde temelde var olan ihtiyaçları, kazanımları, aksamaları anlamadan belirlenecek reform hedefleri ve araçları uzun vadede başarısız olma riskini taşıyacaktır. Dolayısıyla çalışmanın polis reformu perspektifine itici bir güç katacağı öngörülmektedir.

Çalışma hükümetin, ilgili bürokratların, emniyet teşkilatının ve toplumun ilgili kesimlerinin polis reformu bağlamında yararlanabilecekleri bilgi ve öneri üretimini gerçekleştirecektir. Bu bilgi paylaşımı sonrasında polis reformuna ilişkin tartışmaların ve siyasi ilginin canlanması beklenmektedir.

E. MEDYA VE DEMOKRATİKLEŞME

Projenin Amacı

TESEV DP, 2012 yılından bu yana yürüttüğü Medya ve Demokrasi çalışmasını bu sene sonlandıracaktır. Bu proje kapsamında TESEV DP, Türkiye'de medya politikaları yapım süreçlerine ve bu politikaları yapan aktörlere odaklanmıştır. Ayrıca, medya sektörünü düzenleyen yasal mevzuatın hangi değerler ve çıkarlar doğrultusunda ve kim tarafından hazırlandığını tespit etmek amaçlanmıştır. Daha belirgin

olarak, medya alanındaki düzenleyici kurulların ve idari kurumların yetkilerini, parlamentonun bu sürece ne derece dâhil olduğunu ve Türkiye'de medya bağımsızlığı ve özgürlüğü konusunda yargının nasıl bir rol oynadığını araştırmak amaçlanmıştır. Türkiye'de medya bağımsızlığı ve özgürlüğünün önünde yer alan engellerin ve bu engellerin ortadan kaldırılabilmesi için atılması gereken yasal, siyasal ve diğer adımların tespit edilmesi projenin temel hedefleri arasındadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Rapor: MEDIADEM projesinin araştırma bulgularına dayanılarak hazırlanacak olan siyasa raporu, Türkiye'de basın özgürlüğü ve bağımsızlığının güçlendirilmesine yönelik siyasa önerilerini ortaya koymayı hedeflemektedir. İngilizce ve Türkçe olarak basılacak olan bu rapor, basın özgürlüğü ve bağımsızlığının sağlanması amacıyla proje çerçevesinde AB ile Avrupa Konseyi'ne yönelik hazırlanan önerileri de içerecektir. *(yayın tarihi: Mart 2013)*

Basın Toplantısı: MEDIADEM araştırma bulgularına dayalı olarak hazırlanacak olan siyasa raporunun, siyasa yapıcılara, medya çalışanlarına ve kamuoyuna tanıtılması amacıyla Friedrich Ebert Stiftung Derneği Türkiye Temsilciliği ile beraber bir basın toplantısı düzenlenmesi planlanmaktadır. *(Mart 2013)*

Projenin Beklenen Etkisi

Karar alıcılara; medya politikalarının ve yasal düzenlemelerin hazırlandığı süreçlerde, gazetecileri temsil eden sivil toplum kuruluşlarının, medya kuruluşlarının temsilcilerinin ve akademisyenlerin katılımıyla demokratik bir şekilde gerçekleştirmeleri yönünde etki edilmesi hedeflenmektedir.

F. DEMOKRATİKLEŞME KONUŞMALARI

Projenin Amacı

Türkiye'nin içinde bulunduğu yeni anayasa yapım süreci çerçevesince, Avrupa siyasi çevrelerinde Türkiye'nin yeni ve demokratik bir anayasaya sahip olup olamayacağı ve Türkiye'deki siyasa yapıcıların Kürt meselesi, yargı ve anayasa reformu gibi önemli meseleleri nasıl ele alacağına ilişkin özel bir ilgi oluşmuştur. Bu doğrultuda, proje kapsamında Türkiye'nin içinde bulunduğu yeni anayasa sürecine dair uluslararası aktörlere doğru ve objektif bilgi ulaştırılması; Türkiye siyasetine dair içeriden bir bakış sunmak; uluslararası aktörler ile tanışma ve kilit kurumlarla temas ve çalışma ilişkisi kurulması amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Konferans ve yüz yüze görüşmeler: 2013 yılı içerisinde TESEV DP, Brüksel, Londra ve Strazburg şehirlerinde konferans ve paneller düzenleyecektir. Konferansların yanı sıra TESEV DP, Türkiye'deki siyasi gelişmelerle yakından ilgilenen siyasetçi ve uzmanlarla da görüşmeler gerçekleştirecektir.

- Anayasa İzleme projesinin çıktıları paylaşmak üzere **Londra**'da Türkiye'nin demokratikleşme süreci ile ilgilenen kurumlarla bir araya gelinecektir. (*Mayıs 2013*)
- AB İlerleme Raporunun hazırlanmasına katkıda bulunan uzmanları bilgilendirmek ve TESEV çalışmalarının bulgularını paylaşmak amacıyla 2013 yılı içerisinde birkaç defa **Brüksel**'e ziyaret düzenlenecektir. Nisan-Mayıs ayları içerisinde ise AB kurumları ve STK'ların katılacağı bir panel düzenlenecektir. (*Nisan-Mayıs 2013)*
- Ekim ayı sonunda Yargı Reformu projesinin bulgularını paylaşmak amacıyla **Strazburg**'da bir panel gerçekleştirilecektir. (*Ekim 2013*)

Projenin Beklenen Etkisi

Proje kapsamında gerçekleştirilen görüşme ve etkinlikler sayesinde Avrupalı kanaat önderleri, uzmanlar, bürokratlar, gazeteciler, sivil toplum örgütleri, Türkiye'deki yeni anayasa ve demokratikleşme süreci hakkında derinlikli bir tartışma sürecine dâhil edilecekler ve bilgilendirileceklerdir. Buna ek olarak, görüşme ve toplantılar, TESEV DP'ye uluslararası aktörler ile tanışma ve Avrupa'daki kilit kurumlarla temas ve çalışma ilişkisi kurma fırsatı sağlayacaktır. Bu konferanslarda ve yüz yüze görüşmelerde TESEV DP raporlarını tanıtacağı gibi, katılımcı kurum ve kişilerin görüş ve eleştirilerini alma fırsatı da bulacaktır.

DIŞ POLİTİKA PROGRAMI

A. TÜRKİYE-ERMENİSTAN DİYALOĞU

Projenin Amacı

Geçtiğimiz yıllarda TESEV Dış Politika Programı, Türkiye ve Ermenistan'da birçok toplantı gerçekleştirmiş ve önemli raporlar hazırlamıştır. 2010 yılında ise TESEV, Türkiye-Ermenistan yakınlaşmasını İstanbul ve Ankara dışındaki merkezlere taşımak ve konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacak bir diyalog ortamı yaratmak için Anadolu'da birçok şehirde toplantılar düzenlemiştir. 2013 yılında da bu diyalog serisinin devamı olarak Türkiye-Ermenistan yakınlaşma sürecine az müdahil olan ve Türkiye'de az tanınan Ermeni diasporası ile iletişime geçmeyi hedefleyen bir proje gerçekleştirmeyi arzulamaktadır. Uzun vadede bu proje ile Türkiye'de az tanınan Ermeni diasporası ile diyalog kanalları tesis etmeyi, Ermeni diasporasını değişen Türkiye hakkında bilgilendirmeyi, fikir alışverişinde bulunmayı ve böylece toplumsal algılara etki ederek karşılıklı önyargıların kırılmasını sağlamayı amaçlıyoruz.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Toplantı: Proje çerçevesinde ilk olarak bir ABD ziyareti ile Kaliforniya Üniversitesi, Irvine (UCI)'e bağlı "Center for Citizen Peacebuilding (CCPB)" ile bir hazırlık toplantısı gerçekleştirilecektir. Bu ziyaretin ardından Kaliforniya'da ABD'den diaspora üyelerinin de davet edileceği bir toplantı düzenlenecektir.

Rapor: Toplantının ardından hazırlanacak olan rapor Türkiye'de geniş bir çevre ile paylaşılarak bir kamuoyu oluşturulması hedeflenmektedir.

İstanbul ziyareti: Projenin son ayağında ise, ABD'deki toplantıya katılmış 2-3 diaspora üyesi İstanbul'a davet edilecektir. Bu kişiler TESEV tarafından düzenlenecek bir yuvarlak masa toplantısında basın, sivil toplum ve akademik çevre ile bir araya gelecektir.

Projenin Beklenen Etkisi

Türkiye'de negatif algılanan Ermeni diasporası ile kurulacak diyalogun bu grubun Türkiye'de daha iyi anlaşılmasına, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi süreçlerine katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

B. DEĞİŞEN ORTADOĞU'DA TÜRKİYE-MISIR İLİŞKİLERİ ÇALIŞTAY SERİSİ, MISIR TOPLANTISI

Projenin Amacı

TESEV Dış Politika Programı'nın 2012 yılında başladığı bu proje Türkiye'de Mısır ve bölgesel gelişmeler hakkında bir farkındalık ve bilgi birikimi yaratmayı ve bu sayede Türkiye'nin bölgede daha olumlu ve yapıcı bir rol oynamasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Mısır'ın siyaset ve toplumunu daha iyi anlamanın, daha demokratik ve müreffeh bir Ortadoğu için Türkiye-Mısır işbirliğini de güçlendireceğine inanmaktayız. Bu doğrultuda Türkiye ve Mısır arasında ikili bir diyaloğun oluşturulmaya başlanması için ilk adım olarak Mısır'a bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaret hem Mısır özelinde hem de bölge genelinde yapılacak çalışmalara şekil vermesi ve gerekli iletişimin ilk ayağının sağlanması açısından oldukça faydalı olmuştur. Yeniden yapılanma sürecini yaşayan Mısır'ın önde gelen siyasetçi ve sivil toplum temsilcileri ile temas kurmak açısından da önemlidir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Projenin ikinci ayağında ise 2013 yılında bölgeden ve Mısır'dan uzman ve siyasetçiler ile Kahire'de geniş katılımlı bir yuvarlak masa toplantısı düzenlenecektir.

Projenin Beklenen Etkisi

Bu proje Dış Politika Programı'nın hem yeniden yapılanma sürecini yaşayan Mısır özelinde hem de bölge genelinde çalışmalarına şekil vermesi ve önde gelen siyasetçi ve sivil toplum temsilcileri ile gerekli temasların kurulması açısından faydalı olacaktır.

C. TÜRKİYE DIŞ POLİTİKASININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Projenin Amacı

Türkiye son yıllarda komşularıyla ilişkilerini geliştirmekte, bölgede her geçen gün daha fazla söz sahibi olmaya başlamaktadır. 2012 yılında başlayan ve İngilizce başlığı "The Post-Ottoman Space: Soft Politics and Hard Choices" olan bu proje ile Türkiye dış politikasını farklı coğrafyalarda değerlendirmeyi ve uzmanlar seviyesinde tartışmaya açmayı amaçlamıştık. Şu ana kadar bu amaçla TESEV-PRIO işbirliği içerisinde Tiflis, İstanbul ve Kıbrıs'ta bir dizi çalıştay gerçekleşmiştir. Proje, Türkiye'nin dış politikasının kapsamlı bir şekilde, sadece kamuoyu nezdinde değil, uzman düzeyinde de ele alınması açısından oldukça başarılı olmuştur. 2013 yılında proje kapsamında Türkiye dış politikası üzerine toplantılarda gerçekleşen tartışmaları da ele alacak kapsamlı bir analiz makalesi kaleme alınacaktır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Analiz Makalesi: 2013 yılında proje kapsamında Türkiye dış politikası üzerine toplantılarda gerçekleşen tartışmaları da ele alacak kapsamlı bir analiz makalesi kaleme alınacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Proje şu ana kadar Türkiye'nin dış politikasının kapsamlı bir şekilde, sadece kamuoyu nezdinde değil, uzman düzeyinde de ele alınması açısından oldukça başarılı olmuştur. Projenin son aşaması olan yayın ile de Tiflis ve İstanbul toplantılarında açık ve samimi bir şekilde ele alınan Türkiye dış politikası üzerine kamuoyu ve karar alıcıların faydalanacağı kapsamlı bir analiz üretilecektir.

D. TÜRKİYE-AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİNİ TARTIŞMAK

Projenin Amacı

TESEV Dış Politika Programı Avrupa Birliği (AB) müzakere sürecinin ve nihai olarak AB üyeliğinin hem Türkiye'nin demokratikleşmesine ve uluslararası rolüne hem de AB'ye katkı sağlayacağına inanmaktadır. Türkiye'nin katılım süreci önceki genişleme süreçlerinden farklı seyretmektedir. Bu sebeple AB kamuoyu algısı ve görüşü Türkiye'nin üyelik sürecinde dikkate alınması gereken bir unsurdur. AB üye ülkelerinde kamuoyu görüşüne etki etmenin bir yolu da sivil toplum ve siyaset yapıcılar arasında işbirliği ve anlayış geliştirerek uzun vadede kamuoyunun genelinin algısını değiştirmeye yönelik çalışmaktır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Bu proje İsveç, Almanya, Macaristan ve Brüksel olmak üzere Avrupa'da **dört yuvarlak masa toplantısı** ve Brüksel'de Ankara anlaşmasının imzalanmasının 50.yılına denk gelecek şekilde daha **büyük bir toplantıdan** oluşmaktadır. Ayrıca AB sürecini Türkiye'de de canlandırmak ve kamuoyu desteğini yeniden kazanmak için Anadolu'nun dört farklı şehrinde üniversitelerde **diyalog toplantıları** öngörülmüştür. Proje **analiz makaleleri** ile de desteklenecektir.

Projenin Beklenen Etkisi

TESEV bu proje ile Türkiye ve AB arasında son yıllardakinin tersine olumlu bir atmosfer yaratmayı ve böylece Türkiye'nin AB üyelik sürecinde gerçek bir ilerleme kaydedilmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

E. TÜRKİYE-ABD DİYALOĞU

Projenin Amacı

Türkiye ve ABD arasındaki ikili ilişkiler Türkiye'nin dış politikasının her zaman önemli bir parçası olmuştur. ABD'de Türkiye'ye büyük bir ilgi olmasına rağmen tartışmaların kemikleşmiş görüşler ve önyargılar çerçevesinde ilerlediği de bir gerçektir. Bu nedenle iki tarafın da takındığı tutum ve aldığı pozisyonların anlaşılması ve gerektiği gibi yansıtılması için her seviyede sürekli ve yapıcı bir diyaloğa ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda proje iki ülke arasında öne çıkan sorunlar ve gelecekte sorun yaratma potansiyeli olan konulara karşı bir farkındalık yaratıp bunları çözmeye yönelik adımların tartışılması için Amerika'dan ve Türkiye'den bir grup uzmanı bir araya getirmek amacıyla 2012 yılında başlatılmıştır. TESEV Dış Politika Programı ve Center for American Progress, Şubat 2012'de Washington DC'de bir grup uzmanın katıldığı bir yuvarlak masa toplantısı düzenlenmiştir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

İstanbul Toplantısı: Projenin ikinci ayağı olarak 2013 yılında Washington DC'de gerçekleşen toplantıya benzer bir toplantının da İstanbul'da gerçekleştirilmesinin diyaloğun geliştirilmesi ve sürekliliği için önemli bir fırsat olacağına inanılmaktayız. Özellikle Kasım 2012 ABD Başkanlık seçimlerinin ardından 2013 yılının ilk yarısında İstanbul'da gerçekleştirilmesi planlanan bu yuvarlak masa toplantısı yeni dönemde işbirliği olanakları ve iki ülke ilişkilerinin geleceğinin tartışılması için önemli bir fırsat olacaktır. Ayrıca bu toplantı Amerika'dan gelen katılımcıların hem Türkiye'yi siyasi olarak daha iyi anlamalarına hem de kültürel ve sosyal olarak tanımalarına fayda sağlayacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Proje şu ana kadar Türkiye'nin dış politikasının anlaşılması ve Türkiye-ABD arası olası işbirliği alanlarının değerlendirilmesi, ayrıca hem TESEV Dış Politika Programı'nın ABD'deki iletişim ağı ile temaslarını yenilemesi hem de Türkiyeli ve ABD'li uzmanların arasındaki diyaloğun gelişmesi açılarından faydalı olmuştur. İstanbul'da gerçekleştirilecek ikinci toplantı diyaloğun geliştirilmesi ve sürekliliği açılarından etkili olacaktır.

F. ORTADOĞU'DA TÜRKİYE ALGISI

Projenin Amacı

TESEV Dış Politika Programı ilk Ortadoğu kamuoyu araştırmasını 2009 yılında gerçekleştirmiş ve daha sonra dört yıl boyunca tekrarlamıştır. Bu araştırmaların amacı 16 Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkesinde halkın Türkiye'yi nasıl gördüğünü ve tüm yönleriyle yakın zamanda gerçekleşen yakınlaşma hakkında

ne düşündüklerini anlamaktır. Sonuçlar bölgedeki genel eğilimlere dair detaylı veriler sunması ve diğer uluslararası aktörlerin araştırma yapılan ülkelerde nasıl algılandıkları hakkında bilgi vermesi açılarından da dikkate değerdir. Araştırma son olarak 2012 yılında tekrarlanmış ve sonuçlar bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuş, ardından rapor olarak basılmış ve farklı kanallarla dağıtılmıştır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Ankara Toplantısı: Araştırmanın amaçlarından biri de Türkiye'de dış politika aktörlerine tarafsız bir değerlendirme sunmak ve somut veriler ile izlenen siyasetin artılarını ve eksileri ortaya koyabilmek, böylece dış politika yapımına katkı sağlamaktır. Bu nedenle 2013 yılında sonuçlar üzerine Ankara'da yapılacak bir toplantının buradaki siyasetçiler, Büyükelçilikler ve yabancı temsilciliklere ulaşmak açısından faydalı olacağına inanıyoruz. 2012 araştırmasının sonuçlarını Ankara'da önde gelen siyasetçilerin, yurtdışından katılımcıların ve Türkiye'de yaşayan diğer ülke vatandaşlarının katılacağı bir toplantı ile paylaşmayı ve ayrıca ilgili Bakanlara sunmayı planlamaktayız. Ayrıca yine 2013 yılında araştırma raporunun yeniden basımı da gündemimizdedir.

Projenin Beklenen Etkisi

Bu proje ile direk olarak karar vericiler ve kamuoyu olmak üzere iki kesim üzerinden Türkiye içinde ve dışında Türkiye dış politikası ve özellikle Ortadoğu siyasetine dair tartışma oluşturmak ve siyaset yapımına farklı görüşleri iletmek amaçlanmaktadır.

G. TÜRKİYE-ORTADOĞU DİYALOG SERİSİ

Projenin Amacı

Ortadoğu çok önemli bir değişim sürecinden geçmekte, Arap Baharı olarak da adlandırılan beklenmedik gelişmeler bölgeyi yeniden şekillendirmektedir. Halkların demokrasi talebi bazı ülkelerde rejim değişikliği ile sonuçlanmışsa da daha fazla reform isteği devam etmektedir. Bölgenin geleceği tüm ülkeler için belirsizliğini korumaktadır. Türkiye için de bu dönem yeni gerilimleri ve dengeleri beraberinde getiriyor. Türkiye'nin bölge ile sınırı olması nedeniyle olayların uzağında kalması bir seçenek değildir. Binlerce sığınmacı sınırdan Türkiye'ye geçmekte, mezhep çatışmaları tehdidi her geçen gün artmaktadır. Bununla birlikte Türkiye bölgedeki tek aktör de değildir; Mısır'daki yeni yönetim önemli bir güç odağı olarak ortaya çıkmakta, Katar liderliğinde Körfez bölgesi de geçiş sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Bunların yanında ayrıca bölgede Türkiye'nin İsrail ile olan ilişkileri de önemli bir gündem maddesidir. Yakın zamana kadar Türkiye ve İsrail'in siyasi, ekonomik, askeri ve sosyal alanlarda sahip olduğu iyi ilişkiler, son dört yılda hızla gerilemiştir. İlişkileri onarmaya yönelik girişimlerde bulunulduysa da

başarılı olunamamış ve iki taraf da ilerlemeyi sağlayacak bir anlaşma zemini bulamamıştır. Buna rağmen iki ülke de bölgede kritik roller oynamaya devam etmekte, bu da Türkiye-İsrail işbirliği ve diyalogu için bir zemin yaratmayı gerekli kılmaktadır. Her iki ülke de bölgesel konularda birçok ortak endişeye, dolayısıyla işbirliği olanağına sahiptir. İlişkilerde atılacak olumlu adımlar Türkiye'nin bölgesel rolünün değerini de artıracaktır.

TESEV Dış Politika Programı tüm bunlar ışığında Ortadoğu bölgesinde bir diyalog toplantıları serisi gerçekleştirmeyi ve böylece bölgenin geleceğini, mevcut ve olası riskleri, çatışma çözümü yöntemlerini ve bölgesel güçlerin oynayabileceği arabuluculuk rollerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Toplantılar: 2013 yılında yapılması planlanan toplantılar için İsrail, Mısır, Körfez bölgesi, Lübnan ya da Ürdün düşünülmektedir. Tüm bu ülkelerde TESEV Dış Politika Programı'nın hali hazırda birlikte çalıştığı kurumlar bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye-İsrail diyalog toplantılarından birinin Tel-Aviv birinin ise İstanbul'da yapılması planlanmakta; İsrail'den bir sivil toplum kuruluşu olan Van Leer Vakfı ile bu doğrultuda çalışılmaktadır.

Analiz makalesi/raporlar: Her toplantı sonrası tartışmaları değerlendiren bir analiz makalesi ya da rapor basılarak medyaya, iletişim ağımıza ve partnerlerimize duyurulacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Ortadoğu'nun içinden geçtiği ve bölgenin yeniden şekillendiği bu önemli değişim sürecinde, Türkiye'nin bölgeyle ve bölge ülkeleriyle arasındaki ilişkileri ele almak önem taşımaktadır. Gerçekleştirilecek bu diyalog serisi bölgenin geleceğini, Türkiye için mevcut ve olası riskleri, çatışma çözümü yöntemlerini ve Türkiye'nin ve diğer aktörlerin oynayabileceği arabuluculuk rollerini uzmanlarla değerlendirecek ve sunacağı kapsamlı analiz ile yol gösterici olmaya çalışacaktır.

H. TÜRKİYE DIŞ POLİTİKASI KAMUOYU ARAŞTIRMASI

Projenin Amacı

TESEV Dış Politika Programı 2010 yılında Türkiye kamuoyunun dış politika konuları hakkındaki algısını ölçmeyi amaçlayan bir anket çalışması gerçekleştirmiştir. Bu araştırma vatandaşların dış politika hakkında ne düşündükleri ve ülkenin gelecekteki yönü ile ilgili algılarını ölçebilme amacıyla gerçekleştirilmişti.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Araştırma: Bu araştırmanın üç yıl aradan sonra 2013 yılında tekrarlanmasının faydalı olacağına inanmaktayız. Hem Türkiye dış politikasındaki gelişmelerin hız kazandığı hem de bölgedeki ülkelerin temelden değiştiği bu dönemin Türkiye kamuoyunca nasıl değerlendirildiğini anlamak, Türkiye'nin bölgesinde ve dünyada oynadığı ve oynayacağı rol hakkında düşündüklerini ölçmek, dış politikanın limitlerini tartışmak ve sonuçlara dair sağlıklı analiz ve öneriler sunmak amaçlanmaktadır. Özellikle seçimler öncesi böyle bir araştırmanın vatandaşların fikir ve görüşlerini yansıtmak ve nihai olarak dış politika yapım süreçlerinin demokratikleşmesine katkı sağlamak açılarından önemli olacağını düşünüyoruz.

Projenin Beklenen Etkisi

Bu proje ile kamuoyunun dış politika hakkında fikirleri alınacak, dış politika konuları araştırma sonuçları vasıtasıyla gündeme gelerek tartışılacak ve böylece genelde tek yönlü şekilde işleyen dış politika karar alma süreçlerinin daha demokratik ve hesap verebilir hale gelmesine katkı sağlanacaktır.

I. TÜRKİYE, YUNANİSTAN VE KIBRIS'TA KAMUOYU YOKLAMASI

Projenin Amacı

Bu proje Kıbrıs barış sürecinde karar alma mekanizmalarının daha demokratik hale gelmesini amaçlamakta ve BM'nin adadaki Rum ve Türk taraflar arasında aracı olduğu müzakereleri desteklemek amacı taşımaktadır. Başvuru aşamasındaki projeye TESEV Dış Politika Programı'nın yanı sıra Kıbrıs'tan Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Yunanistan'dan ELIAMEP de dâhildir.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Kamuoyu araştırması: Bu doğrultuda kamuoyu anketi metoduyla daha çok toplumsal aktörü içine alan ve onların süreci ve sonuçlarını sahiplenmesini sağlayacak, böylece karşılıklı anlayışa dayalı bir siyasi değişim yaratabilecek bir araştırma gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Kamuoyu ile karar alıcılar arasındaki iletişimsizliği azaltmak ve böylece sürecin genelindeki demokrasi açığını kapamak için proje bölgeyi geniş olarak ele alacak ve Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye'yi kapsayacaktır. Her ülkede öncelikle siyasi ve toplumsal paydaşlar ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilecek ve ülke özelinde soru formları bu şekilde oluşturulacaktır. Böylece farklı kesimlerin önceliklerini ve ortak paydalarını belirlemek mümkün olacaktır. Sonuçlar hem yerelde duyurularak tartışılacak hem de uluslararası aktörlerle paylaşılarak diğer ülkelerde yaşanan benzer çözüm süreçlerinin daha demokratik hale getirmesi için ne kadar uygulanabilir olduğu tartışılacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Proje ile Kıbrıs barış sürecinde kamuoyu ile karar alıcılar arasındaki iletişimsizliğin azaltılması için çalışılarak çözüme katkı sağlanacak; kamuoyu anketi ile halkın görüşlerinin yansıtılması ve bölgenin Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye'yi kapsayacak şekilde geniş olarak ele alınması ile de sürecin genelindeki demokrasi açığının kapatılması için çalışılacaktır.

İYİ YÖNETİŞİM PROGRAMI

A. BÖLGE YEREL YÖNETİMLERİ PROJESİ

Projenin Amacı

TESEV İyi Yönetişim Programı 2013 yılı içerisinde "Bölge Yerel Yönetimleri" isimli projeyi yürütecektir. Projenin amacı, Türkiye için ulus-altı bölge coğrafyaları ölçeğinde örgütlenmiş, demokratik yerel yönetim birimlerinin geliştirilmesi için bir model önerisinin oluşturulması ve rapor formatında kamuoyu ile paylaşılmasıdır. Proje, böylece, 2012 yılı içerisinde yayınlanan *Yeni Anayasada Yerel ve Bölgesel Yönetim için Öneriler* isimli raporun devamı niteliğinde olacaktır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Komisyon Çalışmaları: Alanlarında uzman kişilerden oluşan bir komisyon tarafından bölge yerel yönetimleri modeli üzerine çalışmalar yapılacak ve bir rapor hazırlanacaktır.

Atölye Çalışmaları: Komisyon raporunun taslağı, altı ilde (İstanbul, Ankara, İzmir, Diyarbakır, Adana ve Trabzon) düzenlenecek olan atölye çalışmalarında farklı paydaşların görüşlerine açılacaktır. Atölyelerde ortaya konulacak görüş, öneri ve eleştiriler ışında taslak rapor tekrar değerlendirilecek ve nihai şeklini alacaktır.

Raporun hazırlanmasında Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi tarafından yayınlamış ilgili belgelere ek olarak; yerindenlik, sosyal uyum, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkinlik, katılım ve verimlilik gibi iyi yönetişim kavramları temel teşkil edecektir.

Konferans ve basın toplantısı: Nihai rapor bir konferans ve basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulacaktır. Köşe yazarları için ayrı bir toplantı düzenlenecek ve rapor tartışmaya açılacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Proje sonucunda, Kürt meselesi bağlamında başlatılan diyalog sürecine yönelik olumlu bir katkı yapılacağı gibi; bölgesel kalkınma ve yerindenlik ilkesinin güçlendirilmesi amaçları doğrultusunda bilgi üretilmesi ve kamuoyu oluşturulmasına da katkı sağlanmış olacaktır.

B. GÜNEYDOĞU AVRUPA'DA İYİ YÖNETİŞİM VE YOLSUZLUKLA MÜCADELE İÇİN SİVİL TOPLUM

Projenin Amacı

Avrupa Komisyonu'nun desteklediği bu projeye Güneydoğu Avrupa'nın farklı ülkelerinde faaliyet gösteren toplam 14 sivil toplum kuruluşu katılacaktır TESEV İyi Yönetişim Programı projeye Türkiye'den ortak olarak dâhil olmuştur. Bu kuruluşların bir koalisyon oluşturarak, yoksullukla mücadele ve iyi yönetişim için ortak bir strateji ve eylem gündemi hazırlaması amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve Etkinlikler

Toplantılar: İki yıl boyunca devam edecek olan projenin ilk yılında, Belçika ve ardından Hırvatistan'da projenin açılış toplantıları düzenlenecektir. Sonrasında, Sırbistan'da düzenlenecek olan ilk yürütme kurulu toplantısı ile eylem gündeminin belirlenmesi için bir atölye çalışması yapılacaktır. Ayrıca, Makedonya'da "yolsuzluk izleme" konulu bir atölye çalışması yapılacaktır.

Projenin ikinci yılında gerçekleştirilecek olan ikinci yürütme kurulu toplantısı ve "siyasa/savunu" konulu çalıştay, İstanbul'da TESEV tarafından organize edilecektir. İlk yılın kapanış toplantısı ise Arnavutluk'ta yapılacaktır.

Araştırma: Çalışma toplantılarının yanı sıra, projeye katılan tüm kuruluşlar kendi ülkelerinde yolsuzluk değerlendirme anketi uygulayacaktır.

Projenin Beklenen Etkisi

Proje sonucunda üretilecek strateji ve eylem planı ile Türkiye'de yolsuzlukla mücadele konusundaki çalışmalara katkı sağlanmış olacak ve yürütülecek olan araştırma ile yolsuzluk konusunda gerekli güncel mevzuat verilecektir.

EKLER

EK 1: TESEV 2012 Yılı Denetleme Kurulu Raporu

EK 2: TESEV 2012 Yılı Erdikler Yeminli Mali Müşavirlik Limited Şirketi Bağımsız Denetim Raporu

EK 3: 2012 Yılı TESEV Bilançosu

EK 4: 2012 Yılı TESEV Gelir – Gider Tablosu

EK 5: 2012 Yılı TESEV Kesin Bütçesi

EK 6: 2013 Yılı TESEV Bütçesi

EK 7: TESEV İktisadi İşletmesi Erdikler Yeminli Mali Müşavirlik Limited Şirketi Bağımsız Denetim Raporu

EK 8: 2012 Yılı TESEV İktisadi İşletmesi Bilançosu

EK 9: 2012 Yılı TESEV İktisadi İşletmesi Gelir – Gider Tablosu

EK 10: 2012 Yılı TESEV İktisadi İşletmesi Kesin Bütçesi

EK 11: 2013 Yılı TESEV İktisadi İşletmesi Bütçesi

EK 1

TESEV
Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı
Turkish Economic and Social Studies Foundation
Bankalar Caddesi
Minerva Han, No: 2, Kat: 3
34420 Karaköy İstanbul
T +90 212 292 89 03
F +90 212 292 90 46
www.tesev.org.tr

TÜRKİYE EKONOMİK VE SOSYAL ETÜDLER VAKFI (TESEV)
01.01.2012 – 31.12.2012 DÖNEMİ
DENETLEME KURULU RAPORU

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV)

Mütevelliler Kurulu Başkanlığı'na

Denetim Kurulu üyesi olduğumuz Türkiye Ekonomik Ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV) ve Türkiye Ekonomik Ve Sosyal Etüdler Vakfı TESEV İktisadi İşletmesi'nin 01.01.2012 – 31.12.2012 dönemine ait hesap ve işlemleri 5737 sayılı Vakıflar Kanunu, Vakıflar Yönetmeliği, Vakıf Resmi Senedi, diğer mevzuat hükümleri, muhasebe usul ve ilkeleri ve bütçe çerçevesinde yasal belgeler üzerinden incelenmiştir.

Yapmış olduğumuz inceleme; Erdikler YMM Ltd. Şti.'nin vâkıfın ve iktisadi işletmenin hesapları üzerinde yürürlükteki muhasebe ilke ve standartları çerçevesinde vakfın 31.12.2012 tarihi itibariyle ayrı ayrı düzenlediği vakıf ve iktisadi işletme mali tabloları üzerinde yapmış oldukları denetime dayandırılmıştır.

İncelemelerimiz neticesinde **Vakfın**;

1. 2012 yılında 3.027.034,86 Türk Lirası olarak gerçekleşen **gelirlerin**, 2.791.436,65 Türk Lirası **şartlı ve şartsız bağış gelirlerinden,** 235.598,21 Türk Lirasının ise **diğer gelirlerden** oluştuğu,
2. **Giderlerin** 2.741.223,42 Türk Lirası olarak gerçekleştiği,
3. Toplam gelirlerin **%83,19**'unun 2.518.304,64 Türk Lirası olarak gerçekleşen **amaca yönelik giderlere** harcandığını,

İktisadi İşletmenin;

1. **Satış gelirlerinin** 0, **diğer gelirlerin** ise 2.461,54 Türk Lirası olarak gerçekleştiği,
2. **Giderlerin** 37.210,09 Türk Lirası olarak gerçekleştiği,

Yapılan çalışmaların vakıf senedindeki amaçlara ve Yönetim Kurulu kararlarına uygun olduğu, çalışma programına göre yapıldığı, gerekli harcama belgelerinin bulunduğu, belge ve defterler ile işlemlerin ilgili mevzuat hükümlerine uygun olduğu, Gelir-Gider tablosunda yer alan gelir ve gider kayıtlarının doğru, envanter mevcudunun, banka hesap vaziyeti ve kasa mevcudu toplamına eşit olduğu ve bilgiler doğrultusunda vakfın 2012 yılı sonu bilânço ve gelir-gider tablolarının ilgili mevzuat çerçevesinde düzenlendiği ve vakfın iş ve işlemlerinin yasal düzenlemelere uygun olarak yapıldığı tarafımızdan tespit edilmiştir.

Durumu saygılarımızla bilgilerinize sunarız.

08 Şubat 2013

BÜLENT ÇORAPÇI	MEHMET ÇETİN HACALOĞLU	TAVİT KÖLETAVİTOĞLU

EK 2

ERDİKLER
Taxand

Dr. Orhan Birman İş Merkezi Barbaros Bulvarı No:149 Kat:12
34349 Beşiktaş İstanbul Türkiye
Tel: 0(212) 337 00 00 Faks: 0(212) 347 57 89
www.erdikler.com

Rapor Sayısı: YMM 1505-282/ 384 - 161 İstanbul, 04.02.2013

Rapor Ekleri: (12)

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
VERGİ MUAFİYETİ TASDİK RAPORU

1. İNCELEMEYİ YAPAN YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRİN		
Adı-Soyadı	:	Hasan Şükrü Perek
Bağlı Olduğu Oda	:	İstanbul YMM Odası
İş Adresi	:	Dr. Orhan Birman İş Merkezi Barbaros Bulvarı No:149 Kat:12 Balmumcu-İstanbul
Telefon Numarası	:	(212) 337 00 00
Faks Numarası	:	(212) 347 57 89
2. DAYANAK SÖZLEŞMESİNİN		
Günü	:	09.01.2012
Sayısı	:	YMM 454 – 282 / 80
3. TESPİTİ YAPILAN ŞİRKETİN		
Adı	:	Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı (TESEV)
Adresi	:	Bankalar Cad. No:2 Minevra Han Kat:3 Karaköy / İstanbul
Vergi Dairesi	:	Galata
Hesap No.su	:	879 001 2936
Telefon Numarası	:	(212) 292 89 03
Faks Numarası	:	(212) 292 90 46
4. İNCELEME DÖNEMİ	:	01.01.2012 – 31.12.2012
5. SONUÇ	:	Raporun Sonuç Bölümünde Açıklanmıştır.

1. GENEL BİLGİ

1.1. Vakfın Tesciline İlişkin Bilgiler ve Kuruluş Amacı

1.1.1. Vakfın Tesciline İlişkin Bilgiler

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etütler Vakfı'nın (raporumuzun ilerleyen bölümlerinde TESEV olarak anılacaktır) Vakıf Senedi Beyoğlu 19. Noterliğince 13.9.1994 tarih, 34838 yevmiye numarasıyla onaylanmıştır. Vakıfın merkezi Bankalar Cad. No:2/3 34420 Karaköy-İstanbul'dur. (Ek: 1)

Beyoğlu 19.Noterliği 10.11.2003 tarih, 12772 yevmiye no. ve aynı noterliğin 03.03.2004 tarih, 2930 yevmiye no.lu tadil senetleriyle yapılan değişikliklerin Şişli 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E.2003/1309 ve K.2004/157 sayılı kararı ile tescili onaylanan son vakıf senedi raporumuza eklidir. (Ek: 1)

Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkındaki tüzüğün 13. maddesine göre, Vakfın kuruluşu 2.12.1994 tarih, 22129 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmıştır. (Ek: 2)

Vakıf, usulüne uygun olarak vergi muafiyeti almak için gerekli girişimlerde bulunmuş ve Bakanlar Kurulu'nun 18.07.2001 tarih ve 2001/2854 sayılı kararıyla vergi muafiyeti tanındığı T.C. Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 22.08.2001 tarih ve B.02.1.VGM.0.12.00.02.171.34/822.1-10282/16866 sayılı kararıyla TESEV'e bildirilmiştir. (Ek: 3)

Kuruluşunu müteakip Vakıf Senedinde yapılan değişikliklerin tasdik ve tescil bilgileri aşağıdaki gibidir.

Değişiklik	Tasdik Makamı	Tasdik Tarihi	Tasdik No
Beyanname Düzeltmesi	Beyoğlu 19. Noterliği	30.09.1994	36891
Vakıf Senedi Tadili	Beyoğlu 19. Noterliği	17.06.1998	19370
Vakıf Senedi Tadili	Beyoğlu 19. Noterliği	28.09.2000	14995
Vakıf Senedi Tadili	Ankara 49. Noterliği	19.10.2000	11633
Vakıf Senedi Tadili	Beyoğlu 19. Noterliği	10.11.2003	12772
Vakıf Senedi Tadili	Beyoğlu 19. Noterliği	03.03.2004	02930